

ATKAKLIOS VOKIETIJOS PARTIJŲ DERYBOS

AMERIKIEČIAI PRADEDA DAUGIAU KRITIKUOTI PREZIDENTĄ NIXONĄ

WASHINGTONAS. — Respublikonų partijos vyriausybė ir prezidentas Nixonas po 8 mėnesių valdžioje, pradėjo susilaukti vis daugiau kritikos. Gallupo viešosios opinijos institutas paskelbė, kad prezidentą remia dar apie 60% amerikiečių. Taip žmonės atsakė į klausimą: pritari ar nepritari, kaip prezidentas eina savo pareigas. Nepritariančių buvo 24% ir jokios opinijos neturėjo 16%. Nors 60% pritariančių atrodo neblogas rezultatas, instituto pareigūnai primena, kad po 8 mėnesių vyriausybėje prezidentai Johnsonas, Kennedy ir Eisenhoweris visi turėjo panašiam apklaušinėjime pritariančiųjų virš 70%.

Kita viešosios opinijos tyrinėtojų įstaiga, Louis Harris pastatė amerikiečiams ir kitus klausimus. Vietnamo karo klausimu tik 35% pritarė Nixono užimtai linijai. Bendras prezidento pareigų įvertintas 55%. Prezidentu nepatenkinti šiame apklaušinėjime buvo 38% ir 7% nebuvo tikri.

Rasinių problemų klausimui apie 53% pareiškė, kad prezidento politika nepatinka, o 33% — patinka. Mažiausiai taškų prezidentas gavo, kai buvo klausama apie infliaciją, šiame klausime tik 19% pritarė vyriausybės linijai.

Amerikos darbo unių federacijos prezidentas Meany savo kalbose jau kelintą kartą puola vyriausybę. Jis pareiškė Atlantic City, kad prezidentas Nixonas pradėjęs naują pietinių valstijų viliojimo strategiją ir ešes apeisti savo ryšius su šiaurinės Amerikos pramonės centrais. Federacijos vykdomoji taryba paskelbė vyriausybės kritiką dėl infliacijos. Šioje vyriausybėje esanti pažiūra, kad reikia spausti mažesnius amerikiečius: darbininkus, vartotojus ir ūkininkus. Didieji bankai ir didžioios korporacijos didina savo pelnus. Per 100 metų Amerikoje nebuvo tokių aukštų bankų nuosimčių.

Federacijos taryba siūlo dvigubai pakelti papildomus pajamų mokesčius didžiosioms biznio bendrovėms ir suvaržyti biznio susijungimą ir vis mažėjančią turtuolių bankininkų ir biznio magnatų grupę.

Automobilių darbo unių prezidentas Reutheris, Cikagoje kalbėdamas apie infliaciją, irgi puolė vyriausybę, kuri minimumo algos pakėlimą laiko infliacijos ugdymu, kada iš 3,000 dol. per metus darbininkui pakeliamas alga iki 4,000 per metus. Jei tačiau korporacijos prezidentui alga pakyla iš 300,000 dol. iki 400,000 per metus, valdžia to nelaiko infliacija.

Kinija esanti pasirošusi gintis

MASKVA. — Sovietų draugija Sovietų Sąjungos ir Kinijos draugystei propaguoti surengė mitingą Maskvoje Kinijos revoliucijos 20 metų sukakties proga. Kalbėtojų tarpe tebuvo trečiaeiliai pareigūnai. Sovietų vyriausybė pasiuntė sveikinimą Kinijos vyriausybei.

Kinijos valdžia šventės proga paskelbtame pareiškime sako, kad Kinija atominius ginklus gamina tik gynybai, norėdama sulaužyti Amerikos ir Sovietų Sąjungos branduolinių ginklų monopolį. Kinija esanti už visų atominių ginklų eventualų sunaikinimą.

Premjeras Chou En Lai sukakties proga pasigyręs, jog Kinija yra pilnai pasirengusi gin-

IŠ VISO PASAULIO

BRIGHTONAS. — Britanijos darbo partijos suvažiavime premjeras Wilsonas pasidžiaugė paskutinių metų prekybos rezultatais ir pranašavo, kad ateinančius rinkimus darbo partija vėl lengvai laimės. Jis puolė konservatorių rankose esančią didžiąją britų spaudą, kuri Britaniją pristatanti užsieniui blogoje šviesoje.

Čikaga — Aštuonių agitatorių teisme advokatų ginčus su teisėju Hofmanu nustelbė laisškai, kuriuos gavo dvi moterys, jūrų komisijos narės. Laiskuose sakoma: "Mes jus stebime". Pasirašė — "Juodosios Panteros". Kaltinamieji tvirtina, jog čia policijos darbas. Laiskais siekiama dar daugiau nustatyti jūrų komisiją prieš kaltinamuosius.

LOS ANGELES. — Viena 6 metų negrė, užmigus lovoje su cigarete rankoje ir, kilus gaisrui, smarkiai apdegusi, gavo ligoninėje balto žmogaus, tik ją mirusio odą. Dabar 60% jos odos juoda, o 40% balta. Ji dėl to nepykstanti, dėkinga ligoninėi už gyvybės išgelbėjimą. Oda buvo pridaininta nauju procesu. Juodos odos ligoninė tą dieną neturėjo.

SIDNĖJUS. — Aukštasis Čekoslovakijos diplomatas, buvęs nuo 1965 m. generaliniu konsulu Australijoje Karel Franc, pasitraukė iš tarnybos ir nutarė su šeima apsigyventi Australijoje. Jis tai padarė, gavęs įsakymą skubiai grįžti į Pragę. Franc yra geras Dubčeko draugas.

BEIRUTAS. — Lebano policija išardė sąmokslą, kuriame du rusai, vienas jų diplomatats, ir vienas lebanietis, buvęs aviacijos lakūnas, susitarė pagrobti iš Lebano aerodromo aviacijos bombonešį Mirage — prancūzų gamybos. Suimant įvyko susišaudymas su policija, abu rusai buvo sužeisti. Matyt, buvo norėta Mirage bombonešį nugabenti į Sovietų Sąjungą.

Atominiais ar įprastais ginklais nuo Amerikos ir nuo Sovietų Sąjungos. Jei kuri jų pradėtų agresiją prieš Kiniją, ši to kovotų, kol laimėtų pilną pergalę.

Maskvoje skelbiama, kad premjeras Kosyginas savo susitikime su Chou En Lai siūlė pradėti pasitarimus dėl abiejų valstybių sienos nesuspriatimų. Be to, Kosyginas siūlė abiem atitraukti pasienio kariuomenę, siūlęs susitarti nešaudyti į kitą pusę, prašęs leisti sovietų lėktuvams skristi į Hanojų per Kiniją ir siūlęs sugrąžinti į abi sostines ambasadorius. Kinija į tuos jo pasiūlymus dar neatsakiusi.

Kareivis atsiklaupęs nesimeldžia prieš modernius karo dievus. Jis nurodo helikopterų pilotams kur nusileisti į tvarkingą eilę Vietnamo aerodrome.

MAO TSE TUNGAS GYVAS IR SVEIKAS SĖDĖJO ŠVENTĖS PARADO TRIBUNOJ

TOKIJO. — Kinijos revoliucijos sukakties parade tribunoje visi penki vyriausieji komunistinės Kinijos vadai: partijos pirmininkas Mao Tse Tungas, jo įpėdinis, gynybos ministeris Lin Piao, premjeras Chou En Lajus, politbiuro nariai: Chen Pota ir Kang Shengas. Pagrindinę kalbą mitinge pasakė Lin Piao. Jis ragino kinas būti vieningais ir lojaliais Mao Tse Tungui. Šis šypsojosi, mojavo rankomis ir sveikinosi su užsienio svečiais. Tuo buvo kuriam laikui išsklaidyti užsienyje pasklidę gandai, jog Mao sergąs ar jau net miręs.

Savo kalboje Lin Piao ragino kinas ruošti pasitikti karo grėsmę, kuri ateinanti iš imperialistų ir socialimperialistų. Kaip žinoma "socialimperialistais" kinai vadina Sovietų Sąjungą.

Revoliucijos 20 metų proga pasaulio spaudoje aptariamai Kinijos laimėjimai ir pralaimėjimai. Kinija per šį 20 metų pagaminama atomine bomba. Ji vis mažiau berperka iš užsienio kviečių, ji smarkiai pakėlė pieno ir geležies gamybą, tačiau tikros pažangos nesimato. Didelis nuosimnis Kinijos gyventojų dar beraščiai. Gyvenimo lygis nepakilo, nors buvo dedamos milijonikos pastangos plėsti pramonę. Kinijai labai trūksta specialistų, technikų, inžinierių, mokslininkų. Švietimas po kultūrinės revoliucijos net nusmuiko.

Komunistų partija nevieninga, tas sukėlė ir tą revoliuciją, kuri turėjo išvalyti Mao priešus. Jų tačiau dar daug liko ir atskirose provincijose tarp savęs varžosi įvairios partijos frakcijos. Blogiausia, kad partija neužaugino naujų, jaunų vadų. Visi tribunoje parādą priėmė vadai yra virš 60 metų amžiaus.

Japonijos stebėtojų nuomone, Kinijos pramonė atsilikusi nuo modernių laikų apie 40 metų. Kinija daug padarė ekonominėje srityje, tačiau ji dar labai toli nuo likusio pasaulio.

Politinėje srityje Kinijos karinas elgesys nedavė jai daug draugų. Ji yra izoliuota, su daugeliu valstybių susipykusi, nepalaikanti diplomatinių ryšių. Pirmieji 20 komunizmo metų Kinijai mažai ką davė, tik kainavo nesuskaitomų milijonų žmonių gyvybes.

Pirminius demokratų partijos rinkimus dėl Clevelando miesto vietos laimėjo dabartinis mero Carls Stokes.

VĒLIAUSIOS ŽINIOS

Sovietų ambasada Lebane sušaukė spaudos konferenciją ir griežtais žodžiais pasmerkė dviejų sovietų piliečių suėmimą. Jie bandė, kaip Lebano policija aiškina, pagrobti karinį bombonešį. Vienas rusas buvo pasiuntinybės sekretorius. Jis du kartus bandęs nusižudyti. Sovietų ambasada sako, jog sovietai mokėsia apginti savo persekiojamus piliečius.

Krikščionių demokratų partija Vokietijoje pasiūlė laisviesiems demokratams neproporcingą ministerijų skaičių ir pažadėjo, kad koalicija, jei bus sudaryta tarp tų dviejų partijų, tęsis 10 metų.

Svedijos socialdemokratai, kaip ir buvo laukiama, savo nauju vadu vietoj pasitraukusio Erlangerio paskyrė švietimo ministerį Palme.

Teismas įsakė baltam kunigui Groppi sugrįžti į Milwaukee iš Madisono, kur jis vadovauja demonstracijoms. Jam reikia stoti į teismą už ankstyvesnius neramumų kėlimus.

Zaliųjų Barečių karininkai, sugrįžę iš Vietnamo pareiškė, kad jie nenužudė vietnamiečio šnipo ir nieko nežino apie jo likimą. Dingusio šnipo žmona kreipėsi į JAV ambasadą Saigone, reikalaujama pasakyti, kur dingo jos vyras, dirbęs su Specialių Jėgų daliniu Saigone.

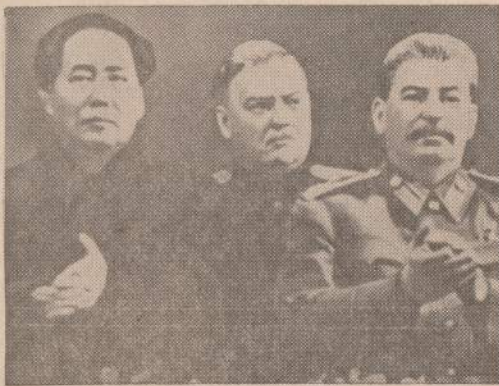
Izraelio lėktuvai puolė Egipto taikinius. Susišaudymas įvyko ir prie Jordano upės. Iš Sirijos arabai apšaudė Izraelio ūkius.

Ramina kritikus

WASHINGTONAS. — Respublikonų vadai kongrese: senatorius Hugh Scott ir atstovas Gerald Ford abu ragina vyriausybės kritikus sumažinti savo puolimus ir sudaryti vieningą amerikiečių frontą, kuris parodytų komunistams, kad Amerikos opinija remia vyriausybės politiką Vietnamo.

Prezidentas pats užvakar, įteikdamas marinių pulkui, kuris pasižymėjo kovose prie Hue miesto, Vietname, garbės žymenį, pareiškė: "Mes galvojame, kad galime pasiekti taiką. Mes ją pasieksime. Tačiau taika, kuri bus laimėta, bus pasiekta tik per tuos amerikiečius, kurie, kada tikrai reikėjo, nesuklupo, nebėgo, bet laikėsi, parodydami priešui, kad jis neturi pasirinkimo, tik derėtis dėl teisingos taikos".

Prezidentas priėmęs marinių atstovus, pagyrė juos už ištvėrmę ir drąsą. Jiems teko kovoti su priešiu ir kartu jausti, kad namie ne visi jų kovą remia. Mariniai atlaikė ir šį psichologinį spaudimą.

Kinijos komunistų vadai Mao Tse Tungas daug kartų buvo susitikęs su Stalinu. Viduryje tarp abiejų galingiausių komunistų diktatorių stovi Bulganas.

DAR ŠIĄ SAVAITĘ GALI PAAIŠKĖTI, SU KUO DĖSIS VOKIEČIŲ LIBERALAI

BONA. — Vakarų Vokietijoje vyksta įtemptos derybos tarp partijų, kurių atstovai pateko į bundestagą — Vokietijos parlamentą. Laisvieji demokratai savo susirinkime nutarė derėtis pirma su socialdemokratais. Po pirmo abiejų partijų vadų susirinkimo laisvųjų demokratų vadas Walter Scheel pareiškė, jog abi partijos sutarė dėl labai svarbių sprendimų vidaus politikos reikaluose. Laisvųjų demokratų vyriausia taryba 32 balsais prieš 2 balsus pavėdė Scheel pradėti koalicijos derybas su socialdemokratais. Kai kas Bonoje galvoja, kad ši koalicija bus paskelbta dar šią savaitę.

Hanojus sudarys belaisvių sąrašą

PARYZIUS. — Šiaurės Vietnamo taikos delegacija Paryžiuje vis dažniau pradėjo lankyti amerikietės moterys, norėdamos sužinoti, kas atsitiko su jų vyrų lakūnais, kurie negrįžo iš šiaurės Vietnamo bombardavimų. Komunistai neskelbia, kas žuvo, kas paimtas nelaisvėn, nors yra žinoma, kad Hanojus laiko apie 600 amerikiečių lakūnų.

Hanojaus valdžia pažadėjusi paskelbti bent dalinį belaisvių sąrašą. Visos moterys yra prigrasinamos nekaltėti prieš komunizmą, bet jungtis į protestą prieš Vietnamo karą demonstracijais.

Hanojaus delegacija kaltina Amerikos vyriausybę, kad ji tyčia siunčianti lakūnų žmonas į Paryžių propagandos sumetimais. Karo belaisvių klausimą Amerikos propaganda kelianti norėdama apgauti viešąją opiniją. Hanojus nesilaiko Ženevos karo belaisvių konvencijos nuostatų, nes Amerika nėra šiaurės Vietnamui paskelbusi karo ir visi lakūnai laikomi ne belaisviais, bet "karo nusikaltėliais".

Hanojaus komunistų valdžia tvirtina, kad Viet Congo paskelbtame taikos plane, kuris susideda iš 10 punktų, belaisvių klausimas įrašytas dešimtam punkte. Amerikiečiai turį įvykdyti pirmus aštuonis punktus, tada bus galima prieti ir prie belaisvių. Pirmieji punktai reikalauja išvežti visas JAV karą jėgas ir pastatyti laikiną, komunistų dominuojamą vyriausybę Saigone.

Prasidėjo derybos su Saigono valdžia

SAIGONAS. — Paskutinis P. Vietnamo pareiškimas, jog Amerika galės atitraukti savo kariuomenę, kai P. Vietnamas gaus pakankamai ginklų ir finansinės paramos, sukėlė naujų rūpesčių JAV kongrese. Jau dabar Saigono vyriausybė gauna labai dideles pinigų sumas. Pernai vien ekonominėje srityje Amerikos parama siekė 558 milijonus dolerių. Ateinančioms metams ekonominė parama numatyta beveik 600 mil. dol. Kiek verta Amerikos parama Saigoniui karinėje srityje, niekas neskelbia.

Saigonas siekia, kad Amerika, atitraukdama savo dalinius, paliktų gerai aprūpintą vietnamiečių kariuomenę. Ją apginkluoti siūloma ne dalinį po dalinio, bet plačia apimtim. Ateinančiais metais Saigono valdžia žada padidinti kariuomenės skaičių 100,000 vyrų. Visos Saigono ginkluotos jėgos tada siektų apie

Krikščionys demokratai, išvaldę Vokietiją 20 metų, desperatiškai bando pavilioti laisvuosius demokratų ir savo pusę. Patikimi šaltiniai iš Bonos sako, kad kancleris Kiesingeris pasiūlė laisviesiems demokratams net šešias ministerijas ir Bavarijos provincijos sekretoriaus vietą, nors Bavarijoje laisvieji demokratai niekada nebuvo išrinkti. Šitoks pasiūlymas vilioja laisvuosius demokratų, nes jie rinkimuose gavo tik virš 5% balsų.

Jei abi socialdemokratų ir laisvųjų demokratų partijos susitarė vidaus klausimais, tai nėra abejonių, kad jos ras kalbą ir užsienio politikos klausimais. Pareiškimai prieš rinkimus rodo, kad partijų vadai turi panašią nuomonę Berlyno klausimu, atominės bombos, britų priėmimo į rinką ir markės vertės klausimais.

Sakoma, kad Brandtas pasiūlė Scheelui užsienio reikalų ministerio vietą. Šių abiejų partijų koalicija parlamente turėtų tik 12 balsų pervažą, tačiau dar yra vilčių, kad pavyks išrūpinti balsavimo teisę Berlyno vakarinės dalies atstovams. Šie, paprastai, sėdi parlamente ir dalyvauja debetuose, bet nebusuojungininkai, kurie laiko Vakarų Berlyną okupavę. Ypač Amerika esanti nusistačiusi prieš Berlyno statuso keitimą. Berlyno delegacijoje išrinkti 22 atstovai: 13 socialdemokratų, 8 krikščionys demokratai ir vienas laisvasis demokratas. Jei Berlyno atstovai galėtų dalyvauti balsavime, socialistų ir laisvųjų koalicija sustiprėtų dar 6 balsais.

Socialdemokratai laiko save pelyntais rinkimų laimėtojais, nes tik jie vieni padidino savo atstovų skaičių. Trečdalis visų socialdemokratų atstovų yra jauni žmonės, pirmą kartą parlamente.

Bonoje daug kas kraipo galvas dėl prezidento Nixono "išsišikimo". Sekmadienį, kada atrodė, jog krikščionys demokratai gaus daugiausia balsų, prezidentas pasiuntė kancleriui Kiesingeriui sveikinimo telegramą, kaip rinkimų laimėtojų. Suskaičius visus balsus, paaiškėjo, jog Kiesingerio partija daugumos neturi. Jam greičiau sia teks būti opozicijoje. Naujas galimas kancleris Brandtas ir jo partija šitokio Baltųjų Rūmų veiksmo gali ilgai neužmiršti.

RIO DE JANEIRO. — Brazilijos karinė valdžia praplėtė griežtus krašto saugumo įstatymus, įrašydami į mirties bausmės kategoriją 15 nusikaltimų rūšių.

milijoną vyrų. Šitokią kariuomenę aprūpinti moderniais ginklais būtų gan išlaidinga. Derybos dėl JAV paramos prasidėjo.

20 METŲ VOKIETIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENEI

1949 birželio 14 buvo paskelbta Lietuvos charta ir tai laikoma PLB pradžia. Iki tol veikusi Vokietijos lietuvių II pasaulinio karo pabėgėlių suorganizuotoji Lietuvių tremtinių bendruomenė savo veiklą baigė. Vokietijoje įsikūrė to krašto PLB padalinys, veikias pagal savarankius nuostatus, aišku, atremtus į Lietuvos chartą. Buvo išrinkti pirmieji statutiniai organai: taryba ir valdyba. Pirmuoju valdybos pirmininku buvo gyd. Jurgis Balčiūnas. 1950 tas pareigas perėmė dipl. inž. Pranas Zundė ir jose išbuvo 6 kadencijos — iki 1965 rudens. Po to pirmininkavo po vieną kadenciją iki 1960 rudens dipl. teis. Juozas Bataitis, dipl. chem. Karolis Drunga, Erdmonas Simonaitis ir dipl. inž. Liubomiras Prošinskis. Dvi kadencijos, nuo 1960 iki 1962 Krašto valdybos pirmininku buvo kun. Bronius Lūbinas. Jį sekė su nepilna viena kadencija dipl. teis. Izidorius Rugienius, o po jo, 1963-1965, kun. dr. Jonas Aviza. Nuo 1965 pavasario, taigi jau penktoje kadencijoje, Krašto valdybai pirmininkauja inž. Jonas K. Valiūnas.

Pradžioje Krašto valdybos būstinė buvo Bad Salzflene, vėliau Hanoveryje; 1954 ji perkelta į Weinheimą, o 1959 — Romuvon. Valdybos raštinėje vis darbuosė po kelis tarnautojus, vėliau tik reikalų vedėjas ir pusę dienos dirbantį raštininką, o nuo 1968 liepos 1 apsiribota vienu tarnautoju ir juo yra dipl. teis. J. Lukošius. Pirmininkai Pr. Zundė ir J. Bataitis patys gyvena prie Krašto valdybos būstinės ir vedė Bendruomenės reikalus. Vėliau reikalų vedėjas buvo E. Simonaitis, J. Bataitis, A. Marifinas ir V. Bartusevičius. Buvo laiko tarpas (1956-67)

kai nebuvo sandoma jokio reikalų vedėjo. Krašto Taryba iš karto buvo renkama dvejiems metams, o nuo 1956 pereita į trimečio sistemą. Pradžioje rinkta 12 asmenų, o vėliau narių skaičius pakeltas iki 15. Rinkimai vyksta viso krašto mastu, t. y. išrenkami tie asmenys, kurie visoje Vokietijoje gauna daugiausia balsų, balsuojant ne už kokius nors sambūrius, o už atskirus asmenis. Atseit, Vokietijos Lietuvių bendruomenės sąrangoj partijoms vietos nėra. Rinkiminės kovos iki 1965 nedaug tebdavo jaučiamos ir nedaug skirdavosi viena taryba nuo kitos. Kone nuolatiniai jos nariai buvo tėv. A. Bernatoni, senj. kun. A. Kelebris, J. Glemža, dr. J. Grinius, Pr. Zundė, E. Simonaitis, F. Šleteris, vėliau kun. V. Sarka ir kt. Trankesnės rinkiminės kovos prasidėjo 1956 kai į tarybą buvo išrinkti J. Bataitis, W. Banaitis, K. Drunga, dr. A. Rukša, St. Povilavičius, V. Sutkus, pasivadinę Niemybės bloku. Tada iš tarybos išrinkti ilgametis finansų tvarkytojas J. Glemža, tada baigėsi ir Pr. Zundės pirmininkavimas. Galima sakyti, kad nuo tada kas treči metai rinkimai į Krašto tarybą sukelia nerimą, o kartais net ginčus ir nesantaiką Vokietijos lietuvių tarpe.

Pažvelgė į dabartinės Krašto tarybos narių sąrašą, jame randame tik du narius, esančius be pertrankos nuo 1950. Tai tėv. Alfonsas Bernatoni ir dr. Jonas Grinius. 4 nariai yra iš viso pirmą kartą išrinkti: mokyt. Vincas Bartusevičius MA, gyd. Vytautas Bylaitis, dipl. teis. Justinas Lukošius ir dr. Vincas Natkevičius MA. Kiti išrinkti antrą kartą ar dažniau. Savaiame suprantama, kad

Vadinamieji Hillbillies Amerikos pietinėse valstijose yra toli atsilikę nuo modernaus Amerikos žemės ūkio metodo. Čia sukrautas šienas laukia arklio tempiamo vežimo. Artimiausias miestelis yra už 20 mylių. Ten ūkininkas nuvažiuoja ka tą per mėnesį.

kiekvienoj taryboj nariai susiskirsto į vienminčių grupes. Taip pat lyg ir savaiame suprantamas pasidalinimas konfesijomis, o renkant valdybas žiūrėta, kad abi konfesijos būtų atstovaujamos. Tokia lietuvių tautos sudėtis, kad katalikų yra daugiau, tačiau retoje valdybos sudėtyje nėra buvę evangelikų. Tai byloja kad ir sekancios buvusių ir esančių valdybos narių pavardės: F. Šleteris, E. Simonaitis, A. Žilius, Fr. Skėrys, T. Gallius, O. Bartusevičienė.

Kalbėti apie poziciją ir opoziciją tikra to žodžio prasme vargu beiseitų. Tiesa, kone kiekvienos tarybos posėdyje daromos pertraukos pasitarti, bet tai vis tada kai reikia rinkti naują valdybą. Svarstant veiklos klausimus, tarybos nariai nejučiomis susigrupuoja į vienaip ar kitaip galvojančius, nepaisant draugysčių ne partinių priklausomybių. Yra pasitaikę, jog asmeniškai draugai ir tos pačios partijos ar pasaulėžiūros grupės nariai taip kietai susikerta diskusijose, tartum būtų didžiausi priešai, o tuo tarpu skirtingų pažiūrų asmenys susijungia vienoje ntomonėje tam tikru klausimu. Vienas ar kitas mėginimas tarybos posėdyje kalbėti ne savo, o grupės vardu, arba nuskambėdavo lyg ir nepastebėtas, arba išsukdavę pastabas, kad statutas tokių dalykų nepramato.

Įdomus reiškinys, kad tiek taryboje, tiek valdyboje vis būdavo ir tebėra jaunų žmonių. Verta atkreipti dėmesį, jog ilgiausiai pirminikavęs Pr. Zundė tebuvo 27 metų amžiaus, kai pirmą kartą buvo išrinktas pirmininku. Dabar jauniausias valdybos narys Andrius Šmitas yra 22 m., o vyriausias — J. K. Valiūnas — 52 metų amžiaus. Jauniausia-

jam tarybos nariui V. Bartusevičiui neseniai suėjo 30 m., o senesni kaip 60 yra tik trys nariai: dr. J. Grinius, J. Lukoševičius ir St. Povilavičius. Pastebėtina, kad Bendruomenės statutas rinkti leidžia asmenis, sulaukusius 18, o būti renkamam — sulaukus 21 metų amžiaus.

Tik iki šiol tiek taryba, tiek valdyba vis būdavo labai vyriškos. Taryboje tėra buvusios 3 moterys: dr. Develikė, Boehmienė ir Pašaitienė. Taip pat tik A. Grininė ir O. Bartusevišienė randamos valdybos narių sąrašuose.

Nariai. Ilgus metus Vokietijoje Lietuvių bendruomenė veikė, neturėdama narių sąrašų. Jie būdavo sudaromi tik besitariant tarybos rinkimams, bet šiaip jau daugelyje apylinkių, sprendžiant iš Krašto valdybos įplaukiančių solidarumo įnašų ir iš apsilankančių apylinkių organizacinių susirinkimuose, jokių narystės draugai ir tos pačios partijos ar pasaulėžiūros grupės nariai taip kietai susikerta diskusijose, tartum būtų didžiausi priešai, o tuo tarpu skirtingų pažiūrų asmenys susijungia vienoje ntomonėje tam tikru klausimu. Vienas ar kitas mėginimas tarybos posėdyje kalbėti ne savo, o grupės vardu, arba nuskambėdavo lyg ir nepastebėtas, arba išsukdavę pastabas, kad statutas tokių dalykų nepramato.

Įdomus reiškinys, kad tiek taryboje, tiek valdyboje vis būdavo ir tebėra jaunų žmonių. Verta atkreipti dėmesį, jog ilgiausiai pirminikavęs Pr. Zundė tebuvo 27 metų amžiaus, kai pirmą kartą buvo išrinktas pirmininku. Dabar jauniausias valdybos narys Andrius Šmitas yra 22 m., o vyriausias — J. K. Valiūnas — 52 metų amžiaus. Jauniausia-

dvidešimtmetį, negalima praeiti tylomis pro Vasario 16 gimnaziją, kuri yra iš Bendruomenės išaugusi, kuri galima sakyti, visą laiką buvo pagrindiniu jos uždaviniu, o kartu ir vienytoju bei palaikytoju. Vasario 16 gimnazija įkurta Diepholze 1950, o savo vardą gavo ten pat 1951 vasario 16. Lietuvių bendruomenės pastangomis 1953 buvo nupirktas dabartinė Romuva, palatpos pritaikintos mokyklai ir bendrabučiai. 1954 pradžioje pradėtas mokymo darbas savuose namuose, tiesa, pačias klases laikant laikinuose barakuose. 1962 - 65 pastatyti patogūs rūmai klasėms. Iki 1968 liepos 1 ir teisiškai Vasario 16 gimnazija priklausė Vokietijos Lietuvių bendruomenėi, tuo pačiu absorbuodama didžiąją valdybų laiko ir jėgų dalį. Nuo tada įsteigta speciali organizacija gimnazijai laikyti, pava-

dinant ją Kuratorija. Kuratorijos nariais yra BALFas, Lietuvių evangelikų ir katalikų sielovados, skirią po vieną atstovą, o Vokietijos Lietuvių bendruomenė atstovaujama Krašto tarybos, kuri skiria 4 valdybos, skiriančios 1 atstovą. Pildateisiu Kuratorijos nariu yra Gimnazijos direktorius. Turi teisę būti Kuratorijoje atstovaujama didysis aukų telkėjas kun. B. Sugintas, bet jis iki šiol ta teise nepasinaudojo. Tačiau nepaisant to, kad Gimnaziją administruoja atskira organizacija, savo esme ji ir toliau tebėra neatskiriama Vokietijos Lietuvių bendruomenės dalis, be kurios tikrai negalėtų gyventi, o kuri savo ruožtu be Gimnazijos irgi vargu ar ilgai išsilaikytų.

Rugsėjis yra Pasaulio Lietuvių bendruomenės mėnuo. Šie metai yra lietuvių švietimo ir šeimos metai. Vokietijos Lietuvių bendruomenė savo sukaktį turėtų minėti kaip tik tuose ženkluose. Yra geras laikas išryškinti bendruomenės sąvoką, kuri esmiškai svarbi tolimesniam lietuvių gyvenimui svetur. Nepaneigiant asmeninių ir grupinių skirtingumų, privalo būti nepaliaujamai juntamas visus rišąs bendrumas. Bendra kilmė, bendri tikslai, bendros priemonės jiems siekti — tai ir yra Bendruomenė. Jokie nesusipratimai ir vaidai neturi

šio esminio bendrumo aptemdėti. Lietuvių švietimas yra viena iš priemonių palaikyti lietuviškąją gyvybę. Priemonė nepakeičiama, nes savo rūšyje vienintelė. Lietuviškoji šeima yra nešėja tiek pačios Bendruomenės, tiek ir lietuviškojo švietimo. Tik tada galima bus su viltimi žvelgti į lietuviškąją ateitį švietimoje kai jos lietuviška šeima bus gyva ir sveika.

Rugsėjo 8-oji — antroji mūsų tautos šventė. Vasario 16-tą daugiau pabrėžiamas valstybinis pradai, o Rugsėjo 8 — tą telkiamas dėmesys į garbingą mūsų tautos praeitį, jos tęstinumą, į tautinio solidarumo stiprinimą tarp po visą pasaulį pasklidusių lietuvių.

Daugelis LB apylinkių Vokietijoje Rugsėjo 8-tą paminėjo susirinkimais su atitinkamomis programomis.

(PLB Vokietijos Informacijos)

LIGA

Perskaitęs darbo ieškančio naujo tarnautojo prašymą bosas klausia: "Tamstos prašyme parašyta, kad paskutinės tarnybos netekote dėl ligos. Kokia ta liga buvo." "Tai nebuvo mano, tai buvo mano boso liga. Jis vis sakydavo: "Aš sergu, kai į tave dirbant žiūriu".

Kas tik turi gerą skonį,
Viską parka pas Lieponį
LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI
FURNITURE CENTER, INC.
Marquette Pk., 6211 So. Western, PR 8-5875
Vedėjas J. LIEPONIS
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais atdara nuo 12 iki 5.

Jau atspausdinta ir galima gauti knygų rinkoje
CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA
Aleksio Ambrose knyga, aprašanti paskutinių 90 (1869-1959) metų Chicago lietuvių gyvenimą ir jų atliktus darbus. 664 psl. Kietais viršeliais \$10.00, minkštais \$8.00. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.
Knygoje aprašytas pirmas Chicago atvažiavęs lietuvis, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, įsteigti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugija, 49 pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 314 veiklesnių žmonių biografijos. Duoti dokumentuoti katalikiški, socialistiniai, laisvamaniski ir kitų organizacijų atlikti darbai, įsteigtos mokyklos, skaityklos, bankai ir kt.
Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money Orderį
AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIJOS
vardu ir pasiūti:
1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

KNYGA - GERIAUSIA DOVANA
TIEMS, KAS NORI SVENTEMS DUOTI GERŲ DOVANŲ, SIŪLOME PASIRINKTI ŠIAS KNYGAS:

1	Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS II t., 336 psl.	\$5.00
2	Juozas Liūdžiū, RAŠTAI, 246 psl.	\$3.00
3	M. Žolčenko, SATYRINĖS NOVELĖS, 199 psl.	\$2.00
4	Ljudas Mikėja, IS ISTORIJOS OKANŲ ATEINA LIETUVA, 609 psl.	\$12.00
5	Juozas Kapačinskis, SIAUBINGOS DIENOS, 376 psl.	\$4.00
6	J. Augustaitis, ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA, 154 psl.	\$1.50
7	Prof. V. Biržika, SENŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, du tomai, 207 ir 225 psl.	\$2.00 ir \$3.00
8	Marius Katliškis, SVENTADIENIS UŽ MIESTO, 356 psl.	\$5.00
9	St. Kairys, LIETUVA BUDO, 416 psl.	\$2.00
10	VI. Mingela, KUN. ANTANAS MILUKAS, jo gyvenimas ir darbai.	\$6.00
11	Adomas P. Jassas, BŪK PALAIMINTAS!	\$3.00
12	Dr. Antanas J. Gussan, DANTYS, 158 psl., minkštais viršeliais \$2.00, kietais	\$4.00
13	Juozas Švaistas, PETRAS ŠIRVOKAS, 228 psl.	\$2.00
14	Henrikas Radauskas, EILERASČIAI, 239 psl.	\$5.00
15	Miklas Petrauskas, EGLE ŽALČIU KARALIENE.	\$5.00
16	C. R. Jurgėla, HISTORY OF THE LITHUANIAN NATION.	\$10.00
17	Petronėlė Orintaitė, KA LAUMES LĖMĖ, 238 psl.	\$3.00
18	Kipras Bielinis, TERORO IR VERGIJOS IMPERIJA, 310 psl.	\$1.00
19	Dr. J. B. Končius, VYTAUTAS THE GREAT, 211 psl. angliškai	\$4.00
20	Pranas Alėnas, MARTYNAS JANKUS, biografija, 294 psl.	\$4.00
21	Stasys Santvėras, AUKOS TAURĖ, lyrika, 152 psl.	\$2.50
22	V. D. Sruogienė, LIETUVOS ISTORIJA, 416 psl.	\$6.00

Šitas knygas galite išgyl "Naujienu" ofise arba gauti paštu, atsiumte nurodytas sumas čekiu arba money orderiu, adresu:
"NAUJIENOS"
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Angolos išlaisvinimo Fronto kareivis, kovojas prieš portugalų kolonijinę valdžią. Jo kaklas papuoštas ne dramblio kaulo karoliais, bet kulikovaidžio šovinių virvine.

Wouldn't it be a shame if you saved a pile of money for retirement and there was nothing to retire to?

There's only one way to save money that insures your country's future at the same time.
That's U.S. Savings Bonds.
With U.S. Savings Bonds, you're simply helping your country make the future a little better than the present.
Also, Savings Bonds are easy and automatic. All you do is fill out a little card through a Payroll Savings Plan where you work. And then you sit back and forget 'em while the money piles up.
And if you set just a little aside every payday, you'll never even feel the pinch.
And you don't have to muster up any willpower to save every payday, because your boss does it for you. It's something like setting up extra paydays for the future.

If your Bonds are lost, destroyed, or stolen, we simply replace them without cost.
So there's no risk.
You can even cash in the Bonds whenever you need to, for an emergency.
Think about Savings Bonds for your retirement.
One \$25 Bond a month would be a pretty good start.
It's not only a way to insure money for retirement. It's a way to insure retirement.

Take stock in America
Buy U.S. Savings Bonds & Freedom Shares

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

2 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — THURSDAY, OCTOBER 2, 1969

APLINK MICHIGANĄ PER 5 DIENAS

2

Vaisių sodų apskritis — Berrien County

Kelias (31) iki šv. Juozapo—Benton Harbor ir už jo iki paskutinės lietuvių kolonijos Michigano paežerėje—Glen, Mich., vientisinis akių džiaugsmas. Čia gamtos ir žmogaus taip darniai bendradarbiauta, kad per metų eilę buvo sukurtas tikras rojus žemėje, kur lyg didelio dailininko mozaikoje žavingai derinasi rudeniški pradėjusių medžių ir krūmų lapai pakelės parkeliuose, o pro juos tai čia, tai ten baltai atsiskleidžia kopkaltio kepurės, sumėlynuoja už dangų melsvesni ežero plotai, kuriuos vėl prašmėzodami uždengia vienu žvaliomis eglaitėmis ir žaliomis pušaitėmis, kitur ažuolais, klevais, vinkšnomis, kiparisais, tamarakais, berželiais, net kaštanais ir visokia kitokia flora vainikuoti lengvos smėlėtos žemės kalneliai. Į tą gamtos kompoziciją vėl įsiderina dideli ir maži vaismedžių sodai—sodečiai ir ištisos plantacijos, kur nuo raudonpušių obuolių ir juodai mėlynų slyvų, aukšinių aprikosų (pyčių) ir kriaušių me-

džių šakos linksta. O vynuogynai, kas tą vyną kada sugers! Tai pirmas didžiųjų vaisinių sodų apskritis Michigano pietvakariniame kampe.

Lyg dar tos pagundos būtų per maža — pakelėmis tai čia, tai ten vaisių kioskai, lyg rojui. Nusipirkome už 75 centus pusę bušelio permatomai geltonų, kaip gintaras nunokusių skanių kriaušių ir už 60 centų apie pusę bušelio švitančiai nunokusių kumščio didumo raudonų pamidorų, deja pasirodė, kad akys už pilvus buvę didesnės, nes kelionėje į sekančią dieną ne tik buvome atsivalgę, bet vaisiai persirpę ilgai nesilaikė — turėjome moteliuose palikti.

Po ilgesnės kurios pertraukos nauji vaisių sodai vėl pasirodė daug šiauriau pavažiavus iki pat prancūziško vardo miestelio Charlevoix ir indėniško vardo Petoskey.

Rodyklė rodė kelią į Taboro Farmą

Lenkiant dvilypi St. Josephs-

Benton Harbor prie to pat vardo upės esantį miestą kelio rodyklė rodė kelią dešinėn į Sodus, Mich., o kuris lietuvis nežino, kad Sodus yra tuo garsus, kad jame prie šv. Juozapo upės yra

visoje Amerikoje, o lietuviams visame pasaulyje garsi Taboro Farma. Daugiau aiškinti nereikia, nebent priminti, kad Taboro farmoje senais laikais, jau arti prieš 40 metų kai ten n uvažiudavome, tai upėje būdavo tokia daugybė vėžlių (čerepakų), kad vandenyje kartais tekdavo žiūrėti, kur koją dėti, kad vėžlio neužmynus. Upės žiotyse pastačius tvenkinį, vėžliai kažkur išnyko, tik vandeninių gyvačių upėje padaugėjo, nors, sako, jos nenuodingos. Neatspėta mįslė liko, kodėl turtingiausia sodais apylinkė turi lietuvišką pavadinimą — Sodus?

Kita minėtina vieta yra vadinami "Dovydo Namai", tai senos gadynės ir seno amžiaus religinių "hipių" savotiškas vienuolynas, kuriame gyvena nevedusių, plaukuotų ir barzdėtų vyrų, vegetarų brolija. Jie savo namus ir įrengimus turistams su mielu noru rodo.

Šis kraštas kadaise buvo Menominee indėnų žemė.

Glen, Michigan

Pavažiavus keliu 31 iki South Haven (važiuoti tiesiai pro miestelio šalį) ir dar apie 10 mylių už South Haven yra bent šiuo tarpu paskutinė lietuvių paežeriais ekspansijos bazė — Glen, Mich., kur pernai jau buvo nusipirkę ir įsikūrę, daugumas pastoviam gyvenimui, 14 lietuviškų vienetų — kas namą, kas vasarnamį, o kas ir pokeliolika ir kelias dešimtis akrų buvusių farmų, kurias jau planuoja sklypais. Iš žinomiausių minėtini 1) Virginijos Zizas 40 akrų farma miestelio pietiniame gale, 2) Jono Janulaičio, Naujienų korespondento, bene 34 akrų nuosavybė visiškai arti ežero ir 3) Jono Kromelio rezidencija prie pat kelio 31, 14 akrų puikiausios daržų žemės ir nuosavaus miško grybams ir atskirai jo sūnaus Kromelio Jono Jr. vasarnamis. Beje, Kromelis vos spėjęs puikiai įsirengti nusimirė; dabar pavyzdingai šeiminkauja našlė likusi jo žmona su vaikais.

Glen, Mich., dar kitu atžvilgiu lietuvių tarpe įsigijo didelį vardą, tai grybais. Iš Glen pavažiavus 118 keliu į rytus iki 52 kelio, šiuo per laukus nuvažiuojama į didžiulį valstybinių miškų pakraštį, kuriame gausiai auga amerikoniškieji baravykai — kažkokie hybridai iš šilbaravykių ir lepšių, kurie kol jauni vos iš pušų skujų išdygę yra tikriausiai lietuviški baravykėliai, bet užauga — sulėpėję, maždaug kaip žmonės. Daug kas čia važiuoja ir gerais metais prisirenka bušeliais, bet šiemet atrodo visi grįš namo tuščiais krepšiais. Tačiau gailėtis niekam neteko, nes tą porą šimtų mylių pavažiuoti apsimoka vien dėl progos pilnus plaučius prisigerti sveikiausio pušynėlių kvapo ir pamatyti praskrendančių Kanados ančių ir žasų "motelius". Išilgai 52 kelią yra didžiausios lygios lankos ir kukuruzų laukai, kur valdžios yra paukščiams rezervuota saugi sustojimo, poil-

sio ir pasimaitinimo rezervatas. Ir, atrodo, kad laukiniai paukščiai žmogaus gerą valią supranta ir vertina, nes rudenį šiomis lygumomis pravažiuojant ančių ir žasų didžiausi pulkai nieko nepaisydamos sotinasi žolėse ir pasėliuose, arba ore daro tolimo skridimo repeticijas. Žmonių, kurie čia leidžiami tik su binokliais, bet ne su šautuvais, tie paukščiai beveik visškai nepaiso.

Olandų kolonija

Pravažiavus Saugatucką per 20 mylių nuo Glen yra Holland, tai tipinga olandų kolonistų ateivių 1847 metais įsteigta kolonija, šandien jau įspūdingas, gražus ir nepaprastai švarus miestas. Tai tikras olandų "DP" miestas, nes šie kolonistai čia atsikėlė ieškodami laisvės savo sąžinei ir tikėjimui, ir čia pilnai rado. Iki šiai dienai jie čia iš dalies tebeišlaiko savo atsineštą kalbą ir papročius, klumpes ir vėjinius malūnus ir savo gardųjį olandišką sūrį, kurio visi pravažiuojantieji stengiasi čia nusipirkti. Čia galima matyti jau daugiau kaip 200 metų malantį olandišką dvylikos aukštų vėjinį malūną De Zwan vardu, kurį ateiviai čia pastatė parodyti Amerikai, kaip jų senojų tėvynė žmonės gyveno 1750 m.

Kur lietuvių senovėje gyventa

Kam būtų laiko ir kas mėgsta miestus, Muskegon yra visais atžvilgiai įsidėmėtinas, kaip vandens transportacijos ir uostų miestas, seniau ypač buvęs garsus kaip medžio apdirbimo centras su 47 lentpiūvėmis, vietinių net pramintas "žiogspirų miestu" (Sawdust City), ir "lumbardžekiais", kaip seniau vadinavo medkirčius. Muskegone anksčiau ir lietuvių gyventa, apie tai plačiau papasakoti galėtų broliai Ascilos, kurie tenai yra gimę ir augę.

Kitos dvi vietos, kur lietuvių senovės gyventa, yra: 1) uostamiestis Ludington, iš kurio trys garlaivių-keltuvų linijos kelia skersai ežerą į Milwaukee, Manitowoc ir Kewaunee ežero vakariniame krante Wisconsinso pusėje. Čia anksčiau gyveno ir tautiečius gydė Dr. Paukštys; 2) Scottsville, kur lietuvių buvo tiek, jog turėjo net savo ūkininkų draugiją. Ten ilgus metus gyveno veikli Naujienų korespondentė Mrs. Vaivadienė-Wayward. Iki paskutinių metų Scottsville gyveno Naujienų bendradarbis Pilypas ir nuolat savo įdomiais gamtos, ūkio ir lietuvių gyvenimo aprašymais da-

lindavosi su gausiais draugais Naujienų skaitytojais. Šandien, anot to anekdoto, "je, je, dabar nebepašalintum tos vietos..." Vieni išsisi savo prakaite gausiai palaistytuose laisvoje gražioje Michigano žemėje, kiti, jau neįėj, išsiskirstė lyg žydų bitės, net vardu nė pėdsako nebeliko. Ankstybieji lietuviai ateiviai čia traukė dėlto, kad giriose ir kapyklose buvo lengvai gaunamas jiems suprantamas darbas ir kad gamta čia buvo tokia jau graži kaip ir Lietuvoje. Daugumas jų čia buvo įsigiję mažus ūkius ir savo amžėlį pragyveno mažai kuo skirtingai kai ir pakliktoje senojų tėvynėje. Ar kur nors rytiniame Michigano krante koks originalus lietuviškas ūkis bėra išlikęs, neteko girdėti. Bet vienas visame originalume tebėra išlikęs vakariniame krante prie Cedar River, kadaise buvusi garsi žemaičio Donkaus Farma, bet apie ją vėliau.

(b. d.) J. Pr.

Chicago Savings and Loan Association

5 1/4 %

Certifikatų sąskaitos

Certifikatai išduodami tūkstantinėmis. Mažiausiai turi būti \$5,000. Pelnas mokamas kas trys mėnesiai.

4 3/4 %

Ant visų knygelių sąskaitų

Nuošimčiai priskaitomi kas diena, išmokami kas trys mėnesiai.

ŠTAI NARIAMS TEIKIAMAS MŪSŲ PILNAS PATARNAVIMAS:

<ul style="list-style-type: none"> • Vacation Club • College Bonus Savings • Home Mortgage Loans • Home Improvement Loans • Christmas Club • Insured Family Savings 	<ul style="list-style-type: none"> • Notary Public Service • Free community rooms for your organiz'd meetings • Cash checks and pay all family bills with our spec'l money order checks, 	<ul style="list-style-type: none"> • Sell & redeem U.S. Bonds • Two large free park'g lots • Save-by-Mail Kits • Travelers Checks • Safe Deposit Boxes
---	---	---

Chicago Savings and Loan Assn.

John Pakel, Sr., President and Chairman of the Board

6245 SO. WESTERN AVE. TEL. GR 6 - 7575

HOURS: Mon. 12 P. M. to 8 P. M., Tues. 9 to 4, Thurs. and Fri. 9 to 8, Saturday 9 to 12:30

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai adieka du didelius darbus. Pirmas, jie padeda Jums pasiekti asmeniškų jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuošimčius nuo mėnesio pirmos.

5 1/4 %

MOKAME VIENERIŲ METŲ \$10,000 AR DIDESNIEMS CERTIFIKOTAMS

4 3/4 %

TAUPYMO KNYGPLIŲ SASKAITOMS

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais Tel. HA 1-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

FREE

Beautiful bone white 16 pc. set of fine dishes

Jums patiks ši naujausia Sv. Antano Taupymo ir Školimo Bendrovės dovana. Tai dovana, kurios Jūs iš niekur kitur nelaukiate, bet tikrai iš mūsų. Jūs galite gauti pilną 16-ųjų setą nuo šios dienos iki spalio 15-tos, atidarydamas pas mus naują \$500.00 arba didesnę sąskaitą arba pridėdami tokią sumą prie pas mus jau esančios savo sąskaitos. Sv. Antano Bendrovė siūlo jums įvairiausių taupymo planus, įskaitant vieno mokėjimo 5 1/4% sertifikatą (minimumas \$7,500.00), kad galėtume aptarnauti visus jūsų taupymo reikalus. Apgalvestaume, kad galime duoti tik po vieną dovaną šeimai, ir kad dovanų negalime pasiūlyti paštu. Užei- kite dabar ir atsiimkite Jums priklausančią dovaną.

1447 South 49th Court, Cicero 60650

Phone: 656-6330

JOSEPH F. GRIBAUŠKAS, EXEC. SEC'Y

Member Federal Savings and Loan Insurance Corporation, Washington, D.C.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
in Chicago \$18.00 per year, \$10.00 per six months, \$5.50 per 3 months. In other USA localities \$16 per year, \$8.50 per six months, \$4.50 per three months; Canada \$18.00 per year; other countries \$21.00 per year.	
10 cents per copy, 10 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemėsčiuose	
metams	\$18.00
pusei metų	\$10.00
tris mėnesiams	\$5.50
vienam mėnesiui	\$2.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$16.00
pusei metų	\$8.50
NAUJINIŲ ofis atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.	

Amerikos lietuviams reikia budėti

Bendradarbiaujantieji mūsų žurnalistai, dalyvavę St. Barzduko sušauktame spaudoje ir radijo atstovų pasitarime, bando parodyti kitokią St. Barzduko veidą, negu jis tikrovėje yra, ir gerokai nubaltinti p. Bronių Nainį, kad Amerikos lietuviams jis nebūtų toks aitrus.

Naujienos į Tabor farmoje vykusį Barzduko pasitarimą nebuvo pakviestos, bet tai nereiškia, kad jos neinformuos Amerikos lietuvių apie ten vykusias nuotakas ir svarstyto planus. Naujienos patyrė, kad ta pati skrupulų neturinti grupelė, kurios vadovybėn pateko Lietuvių Bendruomenė, nuo užkariavimo planų neatsisakė.

St. Barzdukas, kalbėdamas apie Bendruomenės uždavinius, savo referate pareiškė:

„Dėl derinimo jau reikia tartis ir susitarti. Negalim eiti kiekvienas atskirai ir kartoti ilgus mūsų tautos (kodėl „ilgus mūsų tautos“, o ne ilgus istorijos?) istorijos klaidas. Todėl PLB Valdyba pripažįsta, kad „Vilkas, sudarytas politinių lietuvių srovių ir laisvės kovos sąjūdžių pagrindu, vadovauja politinei lietuvių laisvės kovai...“

Šitas Vliko pripažinimas yra sąlygotas, bet vis dėlto PLB pirmininkas pripažįsta, kad Vlikas vadovauja politinei lietuvių laisvės kovai. Visai kitaip galvoja JAV LB pirmininkas. Bronius Nainys, nors bendruomenės tarybos ir įspėtas apie jo vestą ardomąjį darbą, tame pačiame Tabor Farmos pasitarime, šitaip išdėstė JAV LB planus:

„Lietuvių charta remiantis paruošti JAV Lietuvių Bendruomenės Įstatai Amerikos Lietuvių Bendruomenę įpareigoja rūpintis Lietuvos laisvinimu. PLB valdybos pirmininko pranešime Lietuvos laisvinimo reikalai buvo kaip ir nepalieti, nors užuomina ir buvo padaryta. Norėčiau šiek tiek čia apsisistoti ir prie šio uždavinio. Tenka pabrėžti, kad Lietuvių Bendruomenė šį uždavinį vykdė ir ta pačia linkme ketina eiti ateityje...“

Kiek ir kaip p. Nainiui Lietuvos laisvinimo reikalai rūpėjo, visi žinome iš praeitais metais paruoštos instrukcijos, patarianties kėsintis į Amerikos lietuvių laisvinimo reikalams sudėtas aukas. Toks Nainio „laisvinimas“ buvo pasmerktas ne tik gausios Amerikos lietuvių vi-

KOMUNIZMAS IR KRIKŠČIONYBĖ

Laisvojo pasaulio autoriai, kuriems rūpi parodyti tikrąjį komunizmo veidą, yra prirašę tūkstančius tonų apie komunizmo padarytas skriaudas visoms pasaulio religijoms. Užtenka pažūrėti į visus ateistinius muziejus pačioje Sovietų Sąjungoje, suskaičiuoti visus jos leidinius, knygas, pamfletus, draugijas, kurių vienintelis uždavinys — kovoti prieš religijas, prieš jų įtaką žmonėms, kurią Leninas pavadino „opiumu“. Rodos, sveiko proto žmogui visai neturėtų kilti abejonų, jog komunizmas pačią svarbiausią savo tikslu turėjo ir turi — sunaikinti krikščionybę ir kitas religijas.

Todėl fantastiškai skamba visai pagrįstos žinios, jog čia, Amerikoje, komunistų partijos patys reikšmingiausi irankiai yra krikščionių bažnyčios, seminarijos, atskiri dvasiškiečiai, jų knygos, jų pareiškimai, pamokslai ir pan. Netiesinga galvoti, jog „dialogas“ tarp komunistų ir krikščionių prasidėjo suomenės, bet ir visos eilės atsakomųjų JAV bendruomenės pareigūnų. Naujas JAV LB tarybos pirmininkas viešai pareiškė, kad panašių dalykų ateityje nebebus. Tuo tarpu p. Nainys tebekartoja, kad jis ketina eiti ta pačia linkme, kokia ėjo iki šio meto.

Vienas nepriklausomas Lietuvos teisėjas, patyręs apie Tabor farmoje padarytą JAV bendruomenės vadeivų pareiškimus, tarė:

— Rimto darbo negalima dirbti su hipikritais... Kaip pastebėjote, buviamam teisėjui iškrito raidė „o“. Žodis išėjo sumodernintas, bet jo prasmė ta pati. Atsakomąjį JAV LB atstovai negali Detroite tvirtinti, kad „daugiau panašių dalykų nebus“, o vėliau Tabor farmoje pasakoti, kad ta pačia sena linkme eisime ir toliau. Šios dvi linkmės yra priešingos. Jeigu Barzdukas, įsikinkęs Nainį, planuoja ir toliau erzinti Amerikos lietuvius, taip tai darė praeitą pavasarį, tai negali būti jokios kalbos apie bendrą darbą. Vliko užvaldymo kovoje Barzdukas buvo priverstas žengti žingsnį atgal, bet Nainiui jis liepė žygiuoti prieš Altą.

Tabor farmon suvažiuosieji stebėjosi, kodėl niekas neatvažiavo iš Alto vadovybės. Vienas vadeiva pasakęs, kad Altas net neatsakęs į Barzduko laišką. Pasirodo, kad Alto pirmininkas Eugenijus Bartkus yra geriau informuotas, negu St. Barzdukas mano. Bartkui buvo žinomi kelių JAV LB vadeivų užsimojimai, todėl niekas ten ir nevažiavo. Negalima ardyti Alto vedamo Lietuvos laisvinimo darbo ir kvieisti Alto vadovybę, kad jai į akis būtų drebiamai pasitytojimai.

Būtų daug geriau, jeigu JAV LB vadovybė rūpintųsi „Gimtosios Kalbos“, „Knygų Lentynos“ ir kitais kultūriniais reikalais, ir netrukdytų Altui dirbti savo darbo. Bet p. Nainys žada eiti sena linkme, todėl Amerikos lietuviams patariame budėti, kad ir šiais metais jis neišeitų su panašia instrukcija, kokią jis paruošė praeitais metais.

A. PUŽAUSKAS

dinėjo, kad Marksas ir šių dienų bažnyčios turi daug bendra. Komunizmas ir krikščionybė abu atsikė mitologijos, — aiškino vyskupas Pike „Bažnyčia kreipia vis daugiau dėmesio į materialinius dalykus, o komunistai tvirtina, kad dvasiniai dalykai yra svarbūs“.

Pernai išėjo atskira knyga „Krikščionio ir komunisto dialogas“. Čia vienas pagrindinių prancūzų komunistų teoretikų Roger Gaudy „kalbėjosi“ su jėzuitu Quentin Lauer. Knygoje Gaudy aiškiai „nugali“ jėzuitą, kuris net verčiamas pripažinti, kad „daugelis, kurie save vadina krikščionimis, mažiau siekia tikrosios krikščionybės už tuos, kurie skelbia prieš ją kovą“. Jėzuitas Lauer nurodo, kad katalikų bažnyčia keičiasi į gerą. „Jei ji būtų buvusi praeityje ištikimesnė savo pranašiskai misijai ir būtų pravedusi socialinę revoliuciją, kurią pradėjo jos Isteigėjas, tai nebūtų buvę reikalo atsirasti jokiam marksizmui“.

MISIOS UŽ K. MARKSĄ

Neperseniausiai pasaulio spauda rašė apie buvusio Kalifornijos metodistų vyskupo James Pike tragiską mirtį Judėjos kalnuose. Jis šių metų pavasarį irgi buvo patekęs į laikraščio puslapius, kai jis San Francisco šv. Aidan'o episkopą kopulų bažnyčioje atlaikė pamaldas už Karolį Marksą, jo 150 metų gimimo sukakties progą. Savo pamoksle jis įro-

PILNESNE KRIKŠČIONYBĖ

Gaudy iš savo pusės pripažįsta, kad marksizmo praktika kai kur religinės laisvės srityje gerokai atsitolina nuo teorijos. Marksizmo teininė bazė nėra ateizmas, — tvirtina Gaudy, — marksizmas yra humanistinis, jis kovoja už žmogų, jo pilnutinį išvystymą, kovoją prieš viską, kas žmogų nukriaustų ar paniekintų. Marksizmas nenoris iš krikščionių, kad jie būtų mažiau krikščioniški, bet reikalauja, kad jie būtų pilniau krikščioniški. „Kodėl Dievas visada turi būti turtingųjų pusėje, „establishmento“ pusėje, kodėl niekada jis nebūna pasikeitimu, revoliucijų pusėje“ — klausia Gaudy?

Prancūzų komunistų vado ir jėzuito pasikalbėjimas yra teorija. Bet kaip yra praktikoje? Ar tikrai Dievas ateina į komunizmo pusę, nežūrint jai, kad toje komunizmo pusėje jis pirmas nukentė, pirmas patenka į kalėjimus, į Sibirus?

Apie praktišką komunistų partijos brovimąsi į krikščionių organizacijas išsamiai knyga yra parašęs Edgar Bundy, JAV atsargos aviacijos majoras ir Amerikos Bažnyčių Lygos generalinis sekretorius. Ši lyga buvo įsteigta 1937 metais, kada pirmą kartą pasirodė komunistų partijos pastangos infiltruoti Amerikos religines institucijas. Lyga įsteigė cikagie-

tis Frank Loesch, buvęs Crime Commission pirmininkas, iš profesijos teisininkas. Lyga pasistatė sau uždavinį: rinkti visame pasaulyje visą galimą informaciją ir įrodymus apie komunistų brovimąsi į religinį gyvenimą. Surinkta tūkstančiai leidinių, pasisakymų ne tik iš komunistinių kraštų, bet iš įvairių grupių ir organizacijų, kurios savęs komunistinėmis nevadina, bet dirba tą patį komunistų darbą — parengia jam Amerikoje dirvą. Amerikos Bažnyčių Lyga jau turi pririnkusi apie 40,000 svarų medžiagos — įrodymų, kaip komunistai dirba per religines organizacijas. Lygos archyvai dabar laikomi Wheaton, Ill.

PARTIJOJ 8,000 DVASISKIŲ

Pirmas Amerikos kongreso Priešamerikinės veiklos komiteto tyrimų direktorius Dr. J. B. Matthews ne tik surinko išpūdingą įrodomosios medžiagos biblioteką komiteto žiniai, bet ir iš savo asmeninio patyrimo išskėlė neužginčijamų įrodymų apie komunistų įtaką bažnyčiose. Jis baigė metodistų Union Theological Seminary New Yorke ir tapo metodistų pastorium. Seminarijos profesoriai jį įtraukė į komunistinę veiklą. Kai kurie profesoriai buvo kompartijos nariai ir jos „Profesijų Planavimo Komitete“. Jis viešai paskelbė, kad, jo žiniomis, JAV komunistų partijoje ar tiesioginiai priklausau ar partiją remia virš 8,000 dvasiškių. Imant atskromis profesijomis, kunigai sudarą didžiausią profesinę grupę JAV partijoje.

FBI direktorius Edgar Hoover dar 1947 metais komentavo: „Nuostabu, kaip komunistai sugebėjo privilioti tokią didelę dvasiškių grupę dirbti savo nešvarų darbą“.

Kalbant apie dvasiškius, pripažįstama, kad komunistams padeda visų tikybų dvasiškiečiai: protestantai, katalikai ir žydai.

NEUTRALIZUOTA OPOZICIJA

Paskiečius komunistų leidinius Amerikoje: Daily World,

Viena britų politiko sekretorė, neturinti nei penkių pėdų, išsprendė sėdėjimo problemą su keliomis telefono knygomis, kurias padeda jai pasiekti stela.

Political Affairs ar „Draft Program“, veik visada galima rasti žinių apie dvasiškių bendradarbiavimą su komunistais, apie įvairius dialogus; įrodinėjimų, jog krikščionybės pagrindas esąs marksizmas. Praėjusių metų liepos mėnesio Political Affairs turi paties Gus Hall pasidžiaugiantį straipsnį apie vis glaudėjančius ryšius tarp dvasiškių ir komunistų partijos, apie dvasiškių vis dažnesnį pasisakymą už komunizmo tikslus ir idėjas. Tas suartėjimas buvęs pasiektas daugiausia per paskutinį dešimtmetį.

Amerikos komunistų teoretikas Herbert Aptheker parašė knygą „Marksizmas ir Krikščionybė“, išleistą Amerikos Marksizmo Studijų Instituto. Knygoje pabrėžiama, kaip per paskutinius 10 metų komunistų partijai pavyko neutralizuoti bažnyčių opoziciją komunizmui. Tai buvęs pirmas žingsnis. Dabar svarbiausias uždavinys, kuris jau siekiamas įvykdyti, kreipti Amerikos visuomenės opiniją prieš antikomunistus, įsteigti stiprią opoziciją antikomunistams.

(Bus daugiau)

SPAUDOS PABIROS

JURGIS JASINSKAS

1. DIDINGOS SVAJONĖS

(Ciklo: „Poetas ir revoliucionierius“)

„Milžinų darbai vadinos.
Aš tikėjau juos atliksiu,
Herkulės ir Prometėjaus
Tveriančius žygius nupinsiu...“
(1917. V. 17)

Jo gyvenimas, ypatingai paskutinieji metai, buvo susiklostę, kaip genialaus dramaturgo sukurtoje tragedijoje. Čia pateikiame trumpoje jo paskutiniųjų gyvenimo metų santraukoje minimos datos, asmenų pavardės ir įvykiai nėra išgalvoti, bet tikri netolimos praeities faktai.

Įvykiai klostosi carinės Rusijos pavergtoje Lietuvoje ir pačioje Rusijoje, buvusių perversmų, sukrėtusių visą pasaulį, fone: pirmo pasaulinio karo priešpaskutinioje metuose — 1915 - 17. Tariamai visagali Rusijos caro nuo sosto nuvertimo ir demokratinių vyriausybės Rusijoje įsteigimo laikotarpiu, kai gavę neribotą laisvę įvairūs revoliucionieriai, išėję iš kalėjimų, grįžę iš Sibiro tremties ar sugužėję iš užsienio, pradėjo kurti viešai organizuoti persmą prieš vyriausybę, suteikusia jiems laisvas rankas revoliucinei veiklai.

I tuos Rusiją sukrėtusių įvykių neišvengiamai buvo įtrauktas ir poetas Julius Janonis, karo andros atbloktas į Voronežą, vėliau į Petrapilį, — patį bolševikinės revoliucijos lopsį.

1915 metų vasarą matomę jį besilinsintį — atstogaujantį Melaišių kaime, beveik pusiaukelį tarp Biržų ir Papilio miestelių. Čia, tame Melaišių kaime, jo tėvai gyveno ir nuomojo vieno to kaimo ūkininko ūkį.

Jis ir atstogaudamas nedykinėja: talkina tėvams, padeda kaimo gyventojams, reikalingiems mokytesnio pagalbos, dažnai šnekučiuojasi su jaunesniaja sesute Emilija, aiškindamas jai įvairius klausimus ir mokslo reikšmę, bet daugiausia laiko skirdamas savo tikrajam — rašytojo — poeto pašaukimui, rašydamas korespondencijas iš vietinio gyvenimo, kurdamas eilėraščius ir susiplanuotą poemą apie Napoleoną: „Tarp siauciančių marių“.

Dabar jis jau yra subrendęs, devyniolikos metų, vidutinio ūgio, lieknas, pailgo veido, mėlynomis, giliomis akimis; ilgais, atgal suknuojamais — gelsvais plaukais; rimtas, retokai tiesišypsas jaunuolis. Jis jau baigęs šešias klases šiaulių gimnazijoje: peržengęs didesniąją dalį aukštesniojo mokslo. Tai reikšminga labai ribotų materialinių išteklių kaimiečių tėvų sūniui, bet daug reikšmingiau tas, kad jis nėra vien eilinis vyresniųjų klasių gimnazijos moksleivis. Įgimto talento ir atkaklaus darbštumo nuopelnu jis yra tapęs žinomu platesniems Lietuvos inteligentijos ir moksleivijos sluoksniams. Jį pažįsta pažangesniųjų moksleivių žurnalo — „Aušrinė“, liberalinės krypties laikraščio — „Lietuvos Žinios“, Rygoje leidžiamo socialdemokratų organo — „Vilnis“, 1913-15 m. „Biržų Kalendoriaus“ ir 1914 metais

šiauliuose išleisto literatūrinio almanacho — „Nauju Taku“ skaitytojai. Tuose leidiniuose tada nemažai buvo spausdinta moksleivio J. Janonio — Vaidilos Ainio poeinės, prozinės ir verstinės iš kitų kalbų (rusų, latvių, žydų, kurių, pasirodo, Janonis taip pat mokėjo) kūrybos.

Be abejonės, kaskart plačiau reikšdamasis vis tobulėjančiais savo eilėrašciais lietuvių tų laikų spaudoje, jis pats kuria ir svajoja įvykdyti gyvenime daug didingesnius planus. Dar 1913 m. jis pasakoja apie meteorą, kokių ir pats norėtų tapti:

„Gal pastebėjote kada, kaip tamsią rudens naktį begalėse dausų gelmėse mirga miriardiad šiek tiek apyšviusių ir ką tik matomų žvaigždžių, bet tik mirga ir daugiau nieko. *Ūmai perveria erdvę, akimirksniu ją apšviestas, skaitus iš kažin kur atlėkęs meteoras ir, kaip netikėtai pasirodo, taip pat staiga pražūsta. Tokia tai Lietuvos Parnaso meteoru buvo ir jis...“* (pa-braukta m. J.) Taip, jaunas moksleivis svajoja: jis iškilis, kaip laisvas padangių sakalas, į neįmanomas aukštumas; jis bus žymiausias Lietuvos poetas, o gal kurios nors srities iškiliausias mokslininkas; jis taps vada, pasaulio skriaudžiamuosius išlaisvinimo kovų vedas; jis atliks daugelį ir kitų žygių, žmonijai gerbūvį ir laisvės nešančių. Tie žygiai spindės istorijoje, kaip senovės Graikijos mitologijos milžinų Herkuleso — Heraklio ir Prometėjaus atlikti darbai. Taip, taip, jis turi tam gabumų, turi nepalaužiamą valią, jis pilnas kūrybinės galios ir plieninio ryžto vesti

silpnėsniuosius į laimę ir tuo pačiu tuose žygiuose sau laimę susirasti.

Tų didingų žygių nuotakomis jis gyvena iki paskutiniųjų savo valandų. 1917 metų pavasarį, kai jau ir jam pačiam buvo aišku, kad tų siekių nebeteiks įgyvendinti, tuos geismus išsakė eilėraštyje:

„TRYŠ KELIAI

Prieš mane trys keliai, trys įvairūs keliai, I sritis įvairias nuvedę.
Vienas, laurų būnių padabintas žaliai,
Lipa žydrėn plačiai estrada;

Antras skverbias erdvėn, kur žvaigždžių rate

Kabo raktai pasaulio slaptos;
Trečias rangos ilga alkana gyvate
Ant šios žemės, vargų apsuptos.

Trys įvairūs keliai laukia einant manęs
I naujas nežinotas šalis.
Eisiu pirmu keliu: vos kankles auksines
Palytėsiu, akordai pasklis.

Eisiu antru keliu primigties slėpinių:
Sfinkso vartai plačiai atsikels.
Gi trečiuoju keliu einant, vien ugniniu
Liežuviu skurdo slibinas gels...“

Kuriant šį eilėraščių Janonį „ugniu liežuviu“ ne tik skurdo slibinas gėlė, bet ir antroji, jau nebeapsalinama blygė — džiava.

Toji piktybė jo krūtinėje sukosi savo gūžtą tada, kai jis, šviesių svajonių kupinas, kūrė savo paežį ir kartu išsėjęs pas tėvus Melaišių kaime 1915 m. vasarą. Jis jos tada neįtautė, nežinojo ir, gal būt,

nė pagalvoti apie tai nepagalvodavo, nors tos piktybės žymės kai kada pasireikšdavo praktaitavimu (žiūr. kun. St. Neimano atsiminimus apie Janonį) ir keistu nuovargiu, kuris, poeto manymu, jam pailsėjus, savaime praeis ir jis miestan „grįš vėl galingu ir stipriu“:

„PIEVOJE

Ant pievos parugėj aukštelininkas guli
Ir primerktom akim, bijodams spindulių,
Stengiuos žiūrėt aukštyl, kur tolyj melsva,
gryna, —
O vėjas glostantis kedena man čuopyną.

Aplink mane žolė, margų žiedų apšėliai;
Skrajoja zirdzdamį nenuoramos vabzdžiai.
Kokiu tik nėra čia muselių ir drugelių
Linksmutis vieversys, virš bręstančių rugių
Vis kildamas aukštyl, ringuoja skambią
dainą.

O oro, oro kiek! Krūtinėn taip ir eina,
Lyg, rodos, iš taurės gaivinančios geriu.
Aš miestan grįšiu vėl galingu ir stipriu.“
(Melaišiai, 1915. VI. 28.)

Deja, miestan — šiauliuosna, — kur jau buvo praleidęs dvejis savo gyvenimo ir mokslo metus, kur sukūrė daugumą geriausių eilėraščių, kur įsitraukė į slaptą moksleivių ir darbininkų veiklą ir kur susitikio jį į anapus išlydėjusią ir po trumpo laiko paskui jį ten nuėjusią mergaitę — Justiną, jam nebeteko grįžti. Atslenkanti karo audra išrovė jį iš tėviškės ir šviesios mokslovietės ir nubloškė toli, toli Rytuosna.
(Bus daugiau)

DR. ANNA BALIŪNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: PProspect 8-3229
Rezid. telefonai: WALbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.
Ligonius priima tik susitarus.

Rez. tel. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepiama, skambinti 374-9012

DR. S. BIEŽIS
Telefonai: PProspect 8-1717
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
tiksliai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiadienį, ir sekmadienį, ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadienį, ketvirtadienį, nuo 1-4 ir 7-9,
antradienį, penktadienį, nuo 1-5, treč.
ir šeštadienį, tiksliai susitarus.

Ofiso — HE 4-5758.
DR. M. BUDRYS
ALERGIJA
2751 WEST 51st STREET
Valandos: antradieniais, penktadieniais
2-4 val., šeštadieniais 10-11 val., P.
Ligonius priima pagal susitarimą.

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė
optometristas
DR. EDMUND E. CIARA
2709 W. 51st STREET
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: Pirm., ketv.
1-4, 7-9, antr., penkt., 10-4, ir
šeštadienį, 10-2 val.

Rez. GI 8-0873
DR. W. M. EISIN-ESISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepiama, skambinti MI 3-0001.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val.
Treč. ir šeštadienį, uždaryta.
Ofiso telefonai: PORTsmouth 7-6000
Rezid. telefonai: GArden 3-7278

Tel. ofiso: PR 8-7773; rez.: PR 6-4732
DR. A. MACIŪNAS
CHIRURGAS
2858 W. 63rd STREET
Val.: pirmadienį, ketvirtadienį, 5-8 val. vak.,
antradienį, penktadienį, 1-4 popiet.
Ofiso telefonai: HE 4-1818 arba RE 7-7000
Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir
nuo 4-8 val. po pietų. Šeštadienį, nuo
9:00-2:00 p. p.
Trečiadieniais uždaryta.

ASSOCIATE OPTOMETRISTS
Lietuviškai kalba
Dr. FRANK PLECKAS, OPT.
3424 W. 63rd St., GR 6-7044
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Valandos pagal susitarimą.
Uždaryta trečiadieniais.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
OFISAS 2454 WEST 71st ST.
Val.: antradienį, nuo 2-5 po pietų,
ketvirtadienį, nuo 6-8 vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 West 71st St.
Tel. 925-8296
Valandos 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Seksmdieniais ir trečiadieniais
uždaryta.

Rez. tel.: WA 5-3099
DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirmadienį, antradienį, trečiadienį,
ir penktadienį, 8-12 val. vak. Šeštadienį,
ir penktadienį, 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123
Rezid. telefonai: GIBson 8-6195
Priima ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefonu HE 4-2123
jei neatsiliepiama, tai telefonai GI 8-6198

JURGIS JANUŠAITIS

Susirinks mūsų jaunieji mokslininkai

Šiais lietuviško švietimo me-
tais vienu iš stambesnių įvy-
kių tektų laikyti planuojamą
Padėkos Dienos savaitgalį
Mokslų ir Kūrybos Simpoziumą,
kuriam žada dalyvauti
gausius mūsų jaunųjų ir vyres-
niųjų mokslininkų skaičius.
Mokslų ir Kūrybos Simpoziumo
idėją puoselėti pradėjo
JAV LB Centro valdyba ir jau-
niųjų mokslininkų grupė: Dr.
Vytautas Vardys, Dr. Algis
Avižienis, Dr. Arvydas Klorė
ir kiti.

Po visos eilės pasitarimų su
įvairių šakų mokslininkais iš-
ryškėjo ir šio suvažiavimo vy-
riausieji tikslai, būtent: šiuo
suvažiavimu norima sudaryti
patogias sąlygas tarpusavio
nuomonių pasikeitimui įvai-
riuose mokslų šakose; supa-
žinti lietuviškąją visuome-
nę su lietuviško išėjimo mok-
sliniu pajėgumu, mokslininkų
atliktais darbais ir pasiektais

Tel. Ofiso: 847-5900; rez. PR 6-4250
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 WEST 35 STREET
(Kampas Halsted ir 35-os gatvių)
Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p.
ir 6-8 val vak. Šeštadieniais 1-4 p. p.
Trečiadienį, ir sekmadieniais uždaryta.

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Ban-
džai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.,
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telefonai: PProspect 6-5084

MOVING
Apraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 W. 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna aprauda
ZEMA KAINA
R. ŠERENAS
2047 W. 67th Pl., WAibrook 5-8063

GRADINSKAS
\$89.95 vokiški
AM-FM RADIJAI
TIK \$59.95
kol jų užteks
2512 W. 47 St. — FR 6-1996
Lietuvi, eik pas lietuvį!

SOPHIE BARCUS
RADIJO ŠEIMOS VALANDŲ
Visos programos iš WOP.,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio
iki penktadienio 10-11 val. ryto. —
Šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki
9:30 val. ryto.
Vakarų šos: Pirmadieniais 9 r. v.
Tel.: HEMlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60625

Every year we fail
to educate thousands
of potentially
successful citizens
because they're
mentally retarded.

And we're supposed to
be so smart.
Do something. A free booklet
will tell you how you can help.

Write: The President's Committee
on Mental Retardation,
Washington, D. C. 20021.
Name _____
Address _____
City _____
State _____ Zip Code _____

Published as a public service in coop-
eration with The Advertising Council.
AD MAT NO. MR-41-67
(1 column x 55 lines)

**Tautos genocidas
vyksta patylomis**

Okupuotos Lietuvos gyventojai

1969 metų pradžioje okupuotų Lietuvos buvo skaičiuojama 3,105,000 gyventojų. Miestuose — 47%, kaime — 53%. 1939 metais Lietuvos plote buvo tarp 3,180,000 ir 3,215,000 gyventojų. Skaičiuojant vidutiniškai tik 1% metinio natūralaus prieauglio, per 30 praėjusių metų gyventojų skaičius okupuotos Lietuvos plote natūraliai turėjo išaugti iki 4.5 milijonų gyventojų. Kremliaus genocidinė politika okup. Lietuvos gyventojų biologiniam potencialui yra padaręs labai didelių nuostolių.

Lietuvos gyventojų natūralus prieauglis nuo 1960 m. pastoviai mažėja: 1960 m. sudarė 1.47% visų gyventojų; 1961 m. 1.43%; 1962 m. 1.21%; 1963 m. 1.17%; 1964 m. 1.16%; 1965 m. 1.02%; 1966 m. 1.01% (Lietuvos TSR "Ekonomika ir Kultūra", Vilnius, 1967, p. 70).

Išgąstingas sovietų kolonistų prieauglis

Sovietų duomenimis, natūralus gyventojų prieauglis, tai yra prieauglis iš gimimų, 1959 — 1965 metais sudarė vidutiniškai 91.7% viso prieauglio ir tik 8.3% viso prieauglio sudaręs vadinamas "mechaninis prieauglis", tai yra sovietiniai kolonistai Lietuvoje. Tačiau šie sovietiniai duomenys nesiderina su pačių sovietų skelbiamą statistika... V. Vaitiekūnas pacitavęs iš "Komjaunimo Tiesos" 1964 ir 1965 metų statistiką rašo, kad "...faktiškai natūralus gyventojų prieauglis 1964 m. sudarė tik 67.3% viso prieauglio, o kolonistai — 32%; 1965 m. natūralus prieauglis sudarė tik 54.4% viso tų metų prieauglio, o kolonistai net 43.6% viso prieauglio... (iš V. Vaitiekūno "Dabartinė Lietuvos tautos padėtis. Tiesioginė rusifikacija).

Depopuliacijos tarpniai

Bendro gyventojų skaičiaus sumažėjimą vadiname depopuliacija. Toks reiškinys Lietuvoje pastebimas pastarųjų trijų dešimtmečių eigoje. Arčiau įsižiūrėjus visame depopuliacijos laikotarpyje galima pastebėti 3 skirtingus tarpnius:
1) 1940—1949 m. Lietuva prarado visą natūralųjį prieauglį ir dar neteko 1/3 buvusių gyventojų — tai demografinės katastrofos tarpnis;
2) 1950—1958 m. bendras gyv. skaičius liovėsi smukes, net nežymiai paaugo, tačiau didžioji natūraliojo prieauglio dalis atsidūrė už Lietuvos ribų — latentinis depopuliacijos tarpnis;
3) nuo 1959 m. demografinė raida palankiai vystėsi — depopuliacijai priešinga kryptimi, tačiau pagrindinį gyventojų padidėjimo šaltinį sudarė natūralus prieauglis (9/10).
Sudėjus abu pastaruosius tarpnius drauge, gyventojų padidėjimas tepilygo 1/4 natūraliojo prieauglio, tokiu būdu visas 1950—1968 m. laikotarpis taip pat praėjo paslėptos depopuliacijos ženkle.
(iš Dr. Julius Vidzgirio paskaitos Lietuvos studijų savaitėje).

gražiai atrodo. Kaip prie miesto rotušės. Padėkos dienoje bus iškelta ir lietuviška vėliava. Tą darbą jau senai reikėjo atlikti. Komisijai aciu už gražų darbą. žvalgas

ROCKFORD, ILL.
Pasipuošė Lietuvių Klubas

Prie klubo nebuvo tinkamo įrengimo Amerikos ir Lietuvos vėliavoms iškelti. Klubo susirinkime nariai nutarė nupirkti naujas Amerikos ir Lietuvos vėliavas ir padaryti stiebus joms iškelti. Tam darbu atlikti išrinkti V. Bagdonas ir P. Šernas. Šernas nupirko gražią Amerikos vėliavą, o lietuvišką manė gauti Chicagoje. Bet ir čia negavę, nupirko medžiagą, iš kurios reikės pasiūti. Bagdonas jau pastatė 50 pėdų stiebą ir Amerikos vėliavą iškėlė. Labai

Aukos Dr. P. Grigaičio paminklui

Be jau paskelbtos sumos dr. Pijaus Grigaičio paminklui statyti yra gautos dar šios aukos: Feliksas Motuzas iš Detroito surinko aukų — \$205.00, R. Šaikus iš Floridos — \$10.00, P. Stravinskis iš Clevelando — \$100.00, T. Martin iš Michigano — \$10.00, Adelė ir Petras Kazanauskai iš Union, N. J. — \$20.00, K. Karoblis iš Chicago — \$5.00, Nick Matulis iš Chicago — \$100.00, St. Lukošius iš Chicago — \$2.00, V. Navickas iš Chicago — \$5.00, Jonas Dalboka iš Los Angeles — \$5.00, Z. Gapšis — \$10.00, P. Brazaitis ("Lietuvių Darbininkas" d-jos centro komitetas) iš Bostono — \$50.00.

Iš anksčiau paskelbtos aukos \$993.00. Dabar gauta \$522.00

Iš viso paminklui statyti aukų jau gauta \$1,515.00.

Visiems aukotojams tariame nuoširdų aciu.

Komiteto vardu dėkoja
Algirdas Budreckas

Susirinkimų ir parengimų PRANEŠIMAI

— Uptvės Draugiško Klubo mėnesinis susirinkimas įvyks penktadienį, spalio 3 dieną 8 val. vak. Vengeliuskienės svetainėje, 4500 So. Talman Ave. Dienotvarkė: valdybos pirm. A. Marmos atliktų darbų pranešimas, įžininko P. Marciniaus pranešimas ir sekretoriaus P. Brokevičiaus protokolų skaitymas, diskusijos dėl J. Soliūno str. "Chicago lietuviams pavojus", ypač kur Marquette Parko lietuvių kolonijai pataria keltis kitur. Diskusijoje dalyvaus abiejų kolonijų lietuvių namų savininkų draugijų atstovai. Kviečiami dalyvauti ne tik nariai, bet ir besidomintieji išvardintais reikalais.
Valdyba

— Chicago Lietuvos Brighton Parko Moterų Klubas susirinkimas įvyks ketvirtadienį, spalio 2 d. Vengeliuskienės salėje, 4500 So. Talman Ave. 8 val. vak. Nares prašome atsilankyti, nes bus svarbiu pranešimu. Po susirinkimo bus užkandžių.
E. McNamee, nut. rašt.

— SLA 134 Moterų kuopos susirinkimas įvyks spalio 2 d. Hollywood svetainėje, 2419 W. 43rd St. 7:30 val. vak. Nares prašomos dalyvauti, nes yra svarbių reikalų. Po susirinkimo įprasta kavutė.
Kor. O. B.

ADAM BRAZUSKI
Gyv. 4112 So. Artesian Ave., Chicagoje
Mirė 1969 m. rugsėjo mėn. 30 d. 3:45 val. po pietų, sulaukęs pusės amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Baisų km. Šilalės apskr. Amerikoje išgyveno 60 metų. Paliko mūšidėr. žmona Paulinė, pagal tėvus Moccus, sūnus Adam ir marti Mary Lou, dukterė Ruth ir žentas Leroy Sutter, anūka: Bredeley, Leslie, Scott, Dawn, Pauline, Laura ir Elizabeth, brolis Antanas ir švogerka Sophie.
Kinas bus pašarvotas ketvirtadienį, spalio 2 d. 6 val. vak. Petro Bieliūno koplyčioje, 4348 So. California Ave.
Laidotuvės šeštadienį, spalio 4 d., 8:30 val. rytą bus lydimas iš koplyčios į Nekalto Pradėjimo Sv. Panelės parapijos bažnyčia, o po gedulingų pamaldų bus laidojamas Lietuvių Sv. Kazimiero kapinėse.
Visi a. a. Adam Brazauski gimines, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidojimo ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsiveikimimą.
Nulūde lieka:
Žmona, dukterė, sūnus ir giminės.
Laidotuvių Direktorius Petras Bieliūnas. Tel. LA 3-3572.

DVIEJŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A. A. **SOPHIE KORSK**
Gyvenusi Chicagoje
Mirė 1967 metų spalio mėn. 2 dieną ir palaidota Lietuvių Tautinės kapinėse.
Prašau gimines, draugus ir gausius jos pažįstamus mirties sukakties proga nuoširdžius jos darbus ir geru žodžiu ją prisiminti.
Dukterė Laura Korsak

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572
BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003
LACKAWICZ IR SŪNŪS
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401
P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911
GEORGE F. RUDMIN
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI GARSINKITES NAUJIEŅOSE
7 — NAUJIEŅOS, CHICAGO 8, ILL. — THURSDAY, OCTOBER 2, 1969

GELININKAS (PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoje gražiausios gėlės ir vainikai, antkapių papuošimai ir sezoninės kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 566-1229
GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GELINYCIA
GĖLĖS VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telefonai: GROvehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telefonai: TOWNhall 3-2108-9
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ TUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS
SENAUSIA IR DIDIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
Laidotuvių direktoriai:
DOVYDAS P. GAIDAS **GERALDAS F. DAIMID**
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAfayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENA IR NAKTĮ
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MĖSTO DALYCE
PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003
LACKAWICZ IR SŪNŪS
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401
P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911
GEORGE F. RUDMIN
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI GARSINKITES NAUJIEŅOSE
7 — NAUJIEŅOS, CHICAGO 8, ILL. — THURSDAY, OCTOBER 2, 1969

P. Bertulytė - Brey, a. a. Kompozitoriaus J. Bertulio dukrė ir p. Stanley Balzekas, jr., BLK Muziejaus prezidentas, s. m. rugsėjo 20 dieną susikaupe prie velionies atminimui muziejuje ekspozitą. J. Kasakaitis nuotrauka

PARODĖLĖ KOMPOZITORIAUS J. BERTULIO ATMINIMUI PAGERBTI

Balzeko Lietuvių Kultūros Muziejuje, rugsėjo 20 d., atidaryta a. a. kompozitoriaus Juozo Bertulio (rugsėjo 13 d. Čikagoje mirusio) atminimui pagerbti parodėlė. Išstatyta velionies, daugiausia kelių pastarųjų metų būvyje sukurti muzikos veikalai, įvairių gyvenimo momentų fotografijos bei padėkos ženklai, už nuopelnus lietuvių palaikymą, nuoširdžiai besidarbuojant su priaugančia lietuvių karta mokyklose bei Alvide, organizacijų suteikti jam diplomai ir kt. vertingi daiktai, kaip, pav.: Alvudo, alvudiečių keramikos darbo puiki vaza gėlėm. Tuos eksponatus muziejui įteikė velionies dukrė, p. Ina Brey-Bertulytė, pastoviai gyvenanti Seattle, Washington.

Kaip žinia, velionis beveik vi-

sa gyvenimą nuo mokyklos suole reikėsi lietuvių kultūriniam gyvenime bei muzikinėje veikloje kaip pedagogas, kompozitorius, akompaniatorus, chorvedys, dirigentas, vargonininkas ir scenos darbuotojas. Pastaraisiais metais ypač daug kūrė ir savo lėšomis leido mokyklinio amžiaus dainininkams skirtus muzikos veikalėlius, daineles. Velionis buvo gimęs 1893 m. Joniškėje. 1914 m. žagarėje baigė viduriniąją mokyklą, o 1918 — Šiaulių gimnaziją; 1924—28 studijavo muziką Klaipėdos konservatorijoje, kurioje vėliau pats buvo mokytojas, inspektorius bei vicedirektorius. Be to, velionis buvo Lietuvos kariuomenės kūrėjas, savanoris, atsargos administracijos karininkas. Savo metu (bestudijuodamas konservatorijoje), tarnavo Klaipėdos Krašto pasienio policijos valdyboje valdininku - raštininku. Priklausė Lietuvos kariuomenės veteranų sąjungai "Ramovė".

Visuomenė kviečiama muziejų pamatyti tuos garbingo atminimo kūrėjo - savanorio kompozitoriaus a. a. J. Bertulio atminimui pagerbti parodai patatytus daiktus. Muziejus atdaras kasdien nuo 1 iki 4:30

val. Įėjimas nemokamas. Adresas: 4012 Archer Ave., Chicago, Ill. BLKM

PASKUTINIS SĄSKRYDIS

Paskutinis Lithuanian University Club narių sąskrydis įvyks penktadienį, spalio 3 d., Beverly Woods restorane, 11532 So. Western Ave.

Minėtas klubas buvo suorganizuotas prieš 30 metų. Ilgą laiką jis aktyviai dalyvavo lietuvių kultūrinėje ir socialinėje veikloje. Tačiau per paskutinius kelis metus jis paliovė veikęs, nors nesilikvidavo.

Paskutiniam sąskrydžiui surengti yra sudarytas komitetas iš šių asmenų: Claude Luth, Alphonse Krisciuno, Edward Pratt, Vyto Baltrūno, Sylvia Baltrūnas ir ponų Oksų (Cassimir G.).

Bus vakarienė ir šokiai. Sąskrydžio metu bus sudarytas kitas komitetas galutiniam likvidavimui klubo kultūrinio turto. Dėl platesnių informacijų, susijusių su klubo rengiamu paskutiniu sąskrydžiu, prašome kreiptis į Sylvia Baltrūnas, telefonas BE 3-7263.

Meras pradėjo kovą su TV dinosaurais

Praeitą sekmadienį, rugsėjo 28 d. Čikagos miesto meras Daley savo kalboje teisininkų konferencijai pasakė, kad žinių perdavimo priemonės (radijo, televizija ir spauda) vaizduodamos gatvių įvykius pirmoje eilėje išpučia ir paskatina smurtą, pasunkinant teisingumui. Tas pasakymas informacijų įstaigose sukėlė didelį nepasitenkinimą ir sekančią dieną per spaudos konferenciją TV atstovai paklausė, ar gi meras taip manęs kaip sakęs.

"Aš manau lygiai taip kaip pasakiau ir aš tai pakartosiu bet kur ir bet kada", atsakė Daley. Paklaustas, kaip jis pats televiziją pagerintų, Daley atsakė: "Aš nežinau. Aš turiu užtektinai problemų tvarkydami miestą. Kaip pagerinti yra jūsų reikalas. Mes manome, kad televizija turėtų būti naudojama ir naudingiems dalykams pavaizduoti, be jės, žmonės kartais manote, kad reikia rodyti tik smurtą ir sensacijas".

Rado papiautą kunigą

Pirmadienio rytą rastas savo bute 2038 Seminary Ave. nužudytas metodistų kunigas Bruce Johnson, 30 metų amžiaus, ir jo žmona Marjorie, 31. Jis pats buvo peiliu subadytas 18 kartų į krūtinę ir vidurius, jo žmona 14 kartus į krūtinę, vidurius ir 4 kartus į nugarą. Be to, bonka jai sumušta galva. Likę nepaliesti trys vaikai — vienas 4 metų, kiti du dvynukai po 14 mėnesių amžiaus.

Kun. Johnson buvęs susidraugavęs su pauglių gatvės gauja Young Lords ir daug vei-

HELP WANTED — MALE Darbininkų Reikia

SHEET METAL
We need several men experienced in fabrication of st. products. Permanent. Company benefits. A Good place to work.
LEEDAL
2929 So. HALSTED
VI 2-6588, Mr. VAN KUREN

METAL POLISHERS
QUALIFIED JOURNEY MEN
Rate \$4.45 per hour with generous fringe benefits.
120 FACTORY RD.
ADDISON, ILLINOIS
543-4920

BUSINESS CHANCES Biznio Progos

PARDUODAMA TAVERNA SU NAMU. Senai įsteigta ir gerai einanti. Parduosim už geriausią pasiūlymą, nes savininkai nori išeiti poilsin. 2445 W. 71 St. PR 8-9856.

kęs neturtingųjų ispanų kilmės apylinkės gyventojų tarpe. Ar žmogūdystė padaryta kerštininko ar plėšiko, dar nenustatyta, nors abiejų nužudytųjų pinigines rastos tuščios ir numestos ant grindų.

Dan Ryan traukinėlio patogumas tarnautojam

Nuo praeito sekmadienio ryto pradėję kursuoti naujasis CTA greito susisiekimo traukinėlis išilgai Dan Ryan greitkelį nuo miesto centro iki 95 gatvės pietuose, dukart pagreitino tarnautojams susisiekimą važinėti į darbus ir grįžti. Iš tolimos miesto pietų dalies važiuojant į centrą nebereikia vargintis su automobiliu.

Pirmadienį, pirmąją darbo dieną traukinėlio vagonai buvo pilni keleivių ir daugumas jų buvo labai patenkinti, tik labai daug žmonių pasimeta atvažiuojant į miesto centrą, norint persėsti į Lake Street traukinėlį ar kitas linijas.

TRUMPAI

— Čikagos Lietuvių Moterų Klubas narės ketvirtadienį, spalio 2 d., vyks į šv. Šeimos Senelių prieglaudą Lemonte su lietuviškais vaisėmis, programa ir dovanėlėmis palinksinti ir pagosti ten gyvenančius senelius. Komiteto pirmininkei, p. Aldonai Brazienei, talkina skaitlingas komitetas ir klubo pirmininkė p. Genovaitė Ambrozaitė - Krajciek. Anksti pasavasari narės panašiai aplankė lietuvius senelius bei invalidus Oak Forest prieglaudoje, tęsdamos tradiciją pradėtą prieš 40 su viršum metų. Čikagos Lietuvių Moterų Klubas pirmas su manė ir pradėjo lankyti "užmirštuosius" lietuvius prieglaudose.

♦ **Čikagos Anglijos Lietuvių Klubas** tradicinė metinė vakarinė šiais metais ir vėl įvyks Balio Pakšto salėje, būtent spalio mėn. 11 d. 7:30 val. šeštadienio vakare. Bilietai dar gaunami pas J. Jokubką, 4039 So. Maplewood, Brighton Parke arba pas bet kurį Valdybos narį. Status užsakyti patariame iš anksto, skambinant dienos metu B. Sebastijonui HE 6-4540 iki 2 val. arba vakare po 6 val. J. Sidlauskui 776-5927. (Pr).

STASYS DAGYS, Lietuvos laivyno kapitonas, buvęs Klaipėdos uosto inspektorius, gyvena Chicagoje. Naujienų piktike jis noriai ir gerai talkininkavo. Sugaištą savo laiką ir darbą paaugėjo Naujienų mašinų fondui.

HELP WANTED — FEMALE Darbininkų Reikia

CASHIER
(Accounting Dept.)
CLERK TYPIST
CREDIT INVESTIGATOR
COMPTOMETER OPR.
Pleasant modern office. 5 Day week. liberal benefits program including paid vacation.

WESTERN TIRE AUTO STORES
1325 SOUTH CICERO AVE.,
CICERO
656-5600

PLEASANT DEPENDABLE WOMAN to care for elderly gentleman in Lake Forest. Live in. Own room and bath. Light housework. Steady. Good home & top salary for right person. References. Write Box AF 249.
225 W. Washington St. Chicago 60606 or call 234-9506 (8:30 A.M. — 10 A.M. eves. 6:30 P.M. — 8:30 P.M.)

RECEPTIONIST - TYPIST
Branch of national manufacturer. 37 1/2 hour week. Congenial personnel in air conditioned office in SKOKIE. Call 463-1096

GENERAL OFFICE - EXPERIENCED Duties will involve typing reports, filing - etc.
• Excellent Working Conditions
• Hospital Plan
• Fringe Benefits
• Transportation To Door.
MR. FOX 829-1717
WESTERN FREIGHT ASSN.
1601 S. WESTERN AVE.

RECEPTIONIST - TYPIST
Excellent opportunity for an attractive, mature receptionist who enjoys meeting people, and can type 50 wpm accurately. Interesting work in a modern progressive Michigan Ave. office, handling a variety of light duties. Salary open.
Phone Miss CAFFERATA FR 2-1212

SECRETARY
Top rated position. Good shorthand, typing. Full range secretarial duties. Variety. Social service agency. Excellent salary. Fringe benefits.
DE 7-7587

SEAMSTRESSES
North Shore Drapery Shop needs persons with drapery and slip cover experience. Pleasant working conditions and good pay. Contact
ETTA, INC.
44 GREEN BAY ROAD
WINNETKA
446-2280

STENOGRAPHER
Need second girl in fast growing heavy machinery export office. Good starting salary. Must have good skills—shorthand—typing—all around experience. Knowledge of foreign languages helpful. Immediate opening.
Call CE 6-1663

MIDDLE AGED WOMAN
requires full time live-in companion. 5 days and 5 nights. Private room, bath, TV. Lake Shore Drive — South Side. Light cooking.
Call 729-4188

RECEPTIONIST - TYPIST
Variety of duties in newly remodeled office. Good salary and benefits. Apply Room 1231, 127 N. DEARBORN ST., or call
FR 2-6633

GLENVIEW MIESTE REIKALINGA JAUNA IR SAVARANKI MOTERIS priešmokyklinio amžiaus vaikų priežiūrai. Atskiras kambarys, gera algą, namai tinkamam asmeniui. Turi susikalbėti angliškai.
Tel. 724-8842

RENTING IN GENERAL Nuomos

ISNUOMOJAMAS BUTAS 6 kamb. su 3 mieg. antrame aukšte ir garažas. Suaugusiems. Apylinkė 3600 W. ir 2100 No. Skambinti sekmadieniais CA 7-6358

ISNUOMOJAMI 4 maži kambariai antrame aukšte, iš kiemo. Tinkami pensininkui arba porai.
3227 So. LITUANICA AVE.

VYRUI DUODAMAS kambarys vien už namo priežiūrą. 1530 West Monroe. Telefonuoti SE 8-1924

REAL ESTATE — OUT OF TOWN Nuosavybės kitur

HOT SPRINGS, ARK., 132 CHAPEL ST.
Skubiai parduodamas geras 15 kambarių namas (12 išnuomojami, 3 savininkui gyventi). Kiekvienas kambarys su pečiuku ir reikalingais baldais. Mėnesinės pajamos \$500. Žmonos netikėtai mirė verčia parduoti. Kasdien iki 9 val. vak. galima skambinti šiuo telefonu: 501-623-0553.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — PARDAVIMUI
REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — PARDAVIMUI

PASKOLOS, PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIS DEL VISU INFORMACIJU, KREPKITES I
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

PLATUS PASIRINKIMAS NAMU PIRKIMUI BUTU NUOMAVIMUI — NOTARIATAS — VERTIMAI.
DRAUDIMO AGENTORA PATARNAUJA VISAIS DRAUDIMO REIKALAIS
J. BACEVICIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6455 So. Kedzie Ave. — PProspect 8-2233

• NAMU IR BIZNIU PIRKIMAS • PARDAVIMAS • NOTARIATAS
• PATVIRTINTI VERTIMAI • IMIGRACIJOS POPIERIAI
• PAJAMU MOKESCIAI — INCOME TAX.
LEONAS REAL ESTATE
2735 WEST 71st STREET TEL. 925-6015

PALOS PARK — ORLAND PARK rajone sklypai 80 x 125 pėdų su vand. ir kanaliz. Kaina nuo \$7,500. Nauja apylinkė, brangūs namai.
VILLA - WEST,
135 ST. ir 86 AVE. Lietuviai savininkai. TELEF. 349-0606

RUDENIOP BE NAMU
PRIE FORD CITY 9 metų 5 1/2 kamb. garažas, mūras, apie 40 pėdų lotas, šalia garažas. \$22,700.
STAI 4 BUTU puikus mūras Marquette Parke, 2 po 6 kamb. ir 2 mažesni butai. Naujas gasz šildymas. 3 auto mūrinis garažas. \$40,900.
MODERNUS 4 KAMB. KATEDZIUS, gasz šildymas, taksai apie \$100 ir platus lotas. Už Cicero Ave., arti 87-los gatvės. \$9,900.
TAUKI TAVERNA, 2 namai, gerai pajamos. Brighton Parke. Įmokėti apie \$12,000.
MURINIS BUNGALOV Marquette Parke. Naujas gasz šildymas, garažas. \$18,200.
PAJAMU MURAS ant kampo, 2 butai, 6 ir 3 kamb. ir 2 auto garažas, naujas šildymas, negilus beismontas, arti ofiso. \$21,000.
2 BUTU GRAZUS MURINIS, naujas gasz šildymas, garažas. Arti mūsu. \$27,900.
LOTAS 30 p. Marq. Parke. \$11,000.

DAŽYMAS
Pigiai dažau kambarius, valau kilimus ir baldus.
L. RUDIS Tel. CL 4-1050

A. & L. INSURANCE & REALTY
A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE. LA 3-8775
(Currency Exchange Įstaigoj)
Pigūs automobilių draudimai.

APDRAUDŲ AGENTORA: namų, automobilių gyvybės, sveikatos ir biznio. Patogios išimokėjimo sąlygos.
J. BACEVICIUS
6455 So. Kedzie Ave. PR 8-2233

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
IR KITUS KRAŠTUS
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer,
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

LEO'S SINCLAIR SERVICE
Leonas Franckus, Sav. Stabdžiai, sankabos, transmisijos — (Standartinės ir Automatinės) ir motorų remontas. — Towing.
5759 So. WESTERN AVE.
Tel.: PR 8-9533

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: Rēpublic 7-1941

K. ERINGIS
CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

AMERICAN TRAVEL SERVICE
WALTER RASK, prezidentas
9727 So. WESTERN AVE.,
Chicago, Ill. 60643. Tel. 238-9787
Pardavinėjame lėktuvų, laivų, traukinių bilietus ir paruošiamė kelionių dokumentus į visus pasaulio kraštus. Pildome aplikacijas tiems, kurie atelanciais metais norėtų porą mėnesių praleisti Lietuvoje pas gimines.

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BIČIULIS

Šimkus Real Estate
NOTARY, INCOME TAX SERVICE
4259 So. MAPLEWOOD AVENUE
Tel. CL 4-7450
Greitas ir tvarkingas visokių naujų savųjų pirkimas - pardavimas. Be to šioje kontoroje daromi ir lūdijami vertimai, užpildomi pilietybės prašymai, income tax ir įvairūs kitoki blažkal. Darbo val.: Kasdien 9—3 ir 5—8.

NORVILA
REAL ESTATE AND BUILDERS
2658 WEST 59th STREET
PProspect 8-5454
MEDINIS 5 ir 4 moderniški butai. 2 auto garažas. 45 ir Talman. Vieną butą tuoj galima užimti. Geras pirkiny.

ŠIMAITIS REALTY
INCOME TAX SERVICE
2737 W. 43rd STREET
Tel. CL 4-2390

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba ir Remontas
HEATING CONTRACTOR
Irengiu naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymo pečius ir air-conditioning į naujus ir senus namus. Irengiu vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Darbas atliekamas greit, sąžiningai ir garantuotai. Apskaičiavimai nemokamai. Turiu leidimus dirbti mieste ir užmiesčiuose.

Domas Žukauskas
HEATING & SHEET METAL
4444 So. Western Ave.,
CHICAGO, ILL. 60609
Tel.: VI 7-3447

A. ABALL ROOFING
Įkurta prieš 50 metų
VISOKIUS STOGUS, rinas ir nutekamuosius vamzdžius sutaisome arba naujus įdedame.
KAMINUS IŠVALOME ir pataisome. Nudžione namus iš lauko ir atliekame "tuckpointing" darbus. Esams apdrausti, visas darbas garantuotas.
Skambinkit
LA 1-6047 arba RO 2-8778
(kainavimas veltui, kreipkitės bet kada.

HOME INSURANCE
Call: Frank Zapolski
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654

MRS. MARTIN
Spiritual healer and adviser on Love, Marriage, Business. There are no problems so great she can not solve.
Phone 928-9363
504 West 111th Street
Chicago, Illinois 60628

Quarterly dividends are very interesting
And what is most interesting about quarterly dividends is that it means more money for you. More Often. If you're interested, come to Midland Savings today.
Frank Zogas, President

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4040 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4470

4 3/4%
PASSBOOK SAVINGS
Paid and Compounded QUARTERLY

5 1/4%
6-MONTH SAVINGS CERTIFICATES
Paid Quarterly
\$1,000
MINIMUM

Apdraustas perkraustymas
Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujais kraustymo įrankiais. Ilgų metų patyrimas.
AL NAUJOKAITIS
2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
2608 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2787
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pageidaujama prekių labai prieliamomis, žemesnėmis negu kitur kainomis.
PRIMAME UZSAKYMUS AUTOMOBILIAMS
Vedėjai: E. ir V. ŽUKAUSKAI